

GHID PENTRU BENEFICIARI

*Fondurilor structurale
și de investiții europene
și ai instrumentelor UE conexe*

Europe Direct este un serviciu care vă ajută să găsiți răspunsuri
la întrebările pe care le aveți despre Uniunea Europeană.

Un număr unic gratuit (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Anumiți operatori de telefonie mobilă nu permit accesul
la numerele 00 800 sau pot factura aceste apeluri.

Mai multe informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet
(<http://europa.eu>).

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2014

Imagini: Pagina 12: © Programul de ucenicie „Fifteen Cornwall”; paginile 23, 27, 29, 32, 35,
37, 41, 44, 47, 50, 51: ©Shutterstock

© Uniunea Europeană, 2014

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Printed in Belgium

GHID PENTRU BENEFICIARI

*Fondurilor structurale
și de investiții europene
și ai instrumentelor UE conexe*

Preambul

Cadrul financiar multianual al Uniunii Europene (UE) aferent perioadei 2014-2020 permite implementarea noii generații de programe de cheltuieli ale UE începând din 1 ianuarie 2014.

[Regulamentul \(UE\) nr. 1303/2013](#) stabilește normele comune aplicabile Fondului european de dezvoltare regională (**FEDR**), Fondului social european (**FSE**), Fondului de coeziune (**FC**), Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (**FEADR**) și Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime (**FEPAM**). Aceste fonduri funcționează în temeiul unui cadru comun, cunoscut sub denumirea de **Fondurile structurale și de investiții europene** sau **fondurile ESI**. De asemenea, regulamentul stabilește dispozițiile necesare pentru asigurarea eficacității fondurilor ESI și coordonarea între acestea și cu alte instrumente ale UE.

Articolul 13 din regulament invită Comisia să elaboreze orientări privind modalitățile efective de acces și utilizare a fondurilor ESI și modalitățile de exploatare a complementarității cu alte instrumente ale politicilor relevante ale Uniunii de care dispun beneficiarii.

Termenul „beneficiari” acoperă un public larg, de la întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri)¹ până la întreprinderi mari și, totodată, de la organisme publice până la organizații neguvernamentale și organizații ale societății civile. Printre acești beneficiari s-ar putea număra, de asemenea, universități, studenți, cercetători, fermieri sau pescari.

Potențialele fonduri și procedurile de aplicare sunt tot atât de variate precum sunt și beneficiarii. Există deja orientări specifice și fiecare Direcție Generală a Comisiei a furnizat online informații detaliate privind activitatea lor și instrumentele de finanțare.

Prezentul Ghid pentru beneficiari nu este conceput ca un inventar exhaustiv al fondurilor UE disponibile. Acest document are la bază cadrul strategic comun [Anexa 1 la Regulamentul (UE) nr. 1303/2013], care constituie fundamentul unui cooperări consolidate între fondurile ESI și alte instrumente ale UE.

Pentru fiecare **obiectiv tematic sau OT** identificat în cadrul Regulamentului privind fondurile ESI, ghidul oferă o prezentare generală a instrumentelor complementare disponibile la nivelul UE, inclusiv surse detaliate de informații, exemple de bune practici privind combinarea diverselor fluxuri de fonduri, precum și o descriere a autorităților și organismelor relevante, implicate în gestionarea fiecărui instrument.

Linkurile furnizate pe parcursul documentului vor permite beneficiarilor potențiali să se orienteze în labirintul de materiale disponibile online, direcționându-i către cele mai accesibile și mai utile site-uri web și documente. De asemenea, este disponibilă o listă de verificare online, menită să sprijine potențialii beneficiari în identificarea celor mai adecvate surse de finanțare.

1 „Întreprindere mică sau mijlocie (IMM)” înseamnă o microîntreprindere sau o întreprindere mică sau mijlocie, conform definiției din Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei, care:

- exercită o activitate economică, indiferent de forma sa juridică;
- are sub 250 de angajați (se exprimă ca număr de unități de muncă pe an: „număr de angajați”);
- are o cifră de afaceri anuală care nu depășește 50 de milioane de euro și un bilanț anual total de maximum 43 de milioane de euro.

Cuprins

1. Introducere.....	6
2. Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI)	8
2.1. Prezentare și principii generale	8
2.2. Sfera de aplicare a fondurilor ESI	9
2.3. Buna gestiune financiară.....	11
2.4. Consolidarea sinergiilor între fondurile ESI	11
3. Alte fonduri UE – Prezentare generală	13
3.1. Orizont 2020.....	13
3.2. Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE)	15
3.3. Competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME).....	16
3.4. LIFE.....	17
3.5. Europa creativă	18
3.6. Programul Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI).....	18
3.7. Erasmus+	19
3.8. Al treilea program UE în domeniul sănătății	20
4. Fondurile ESI și alte instrumente UE pentru fiecare obiectiv tematic (OT)	21
4.1. OT 1: Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării.....	22
4.2. OT 2: Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC	26
4.3. OT 3: Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (în cazul FEPAM)	28
4.4. OT 4: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele.....	31
4.5. OT 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor	34
4.6. OT 6: Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor	36
4.7. OT 7: Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore.....	40
4.8. OT 8: Promovarea unor locuri de muncă durabile și de calitate și sprijinirea mobilității lucrătorilor	43
4.9. OT 9: Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	46
4.10. OT 10: Investiții în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții.....	49
4.11. OT 11: Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	50
5. Alte informații utile	53
5.1. Lista de verificare online pentru beneficiari	53
5.2. Vizibilitatea finanțării UE	53
5.3. Finanțarea UE și Carta drepturilor fundamentale	53
6. Glosar	54

1. INTRODUCERE

Lansată în anul 2010, Europa 2020 este strategia pe zece ani prin care Uniunea Europeană își propune să sprijine creșterea economică și ocuparea forței de muncă.

UE are cinci [obiective majore](#) pe care dorește să le îndeplinească până la sfârșitul anului 2020. Aceste obiective vizează următoarele domenii:

- ocuparea forței de muncă;
- cercetare și dezvoltare;
- energie/climă;
- educație;
- incluziune socială și reducerea sărăciei.

Strategia Europa 2020 este susținută prin șapte [„inițiative emblematice”](#). Aceste inițiative sprijină intensificarea eforturilor depuse de autoritățile europene și naționale în domenii prioritare pentru strategia Europa 2020, cum ar fi: inovarea, economia digitală, ocuparea forței de muncă, tineretul, politica industrială, combaterea sărăciei și eficiența energetică.

UE și-a asumat angajamentul de a crea locuri de muncă mai multe și mai bune. Un alt obiectiv vizează instituirea unei societăți favorabile incluziunii sociale. Aceste obiective sunt esențiale în cadrul strategiei [Europa 2020](#)² pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii pe întregul continent.

Prin sprijinirea strategiei Europa 2020, fondurile ESI contribuie la reducerea decalajelor de dezvoltare dintre regiunile și insulele din întreaga UE. Totodată, în vederea maximizării impactului fondurilor ESI, regulamentele definesc 11 obiective tematice (OT) [articolul 9 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013].

Alte instrumente ale UE contribuie, la rândul lor, la realizarea acestor obiective tematice, iar statele membre sunt încurajate să profite de toate instrumentele de finanțare disponibile la nivel național, regional și local.

2 Evaluarea intermediară a strategiei Europa 2020 este în curs de desfășurare și a fost demarată prin lansarea unei consultări publice. Rezultatele evaluării vor fi disponibile în anul 2015 pe site-ul web al strategiei.

OBIECTIVE TEMATICE (OT)

1. consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
2. îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC;
3. îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (în cazul FEPAM);
4. sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele;
5. promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor;
6. conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
7. promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore;
8. promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
9. promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare;
10. investițiile în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
11. consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă.

Sprijinul financiar poate include o serie de stimulente, printre care granturi, premii, contracte, asistență rambursabilă și instrumente financiare³.

În ceea ce privește potențialii beneficiari ai sprijinului financiar acordat de UE, procesul de accesare a fondurilor a fost recent simplificat foarte mult. Schimbările vizează printre altele:

- o rată unică de rambursare cunoscută sub denumirea „un proiect – o rată de finanțare”;
- o rată forfetară pentru costurile indirecte și alte opțiuni simplificate în materie de costuri;
- un termen limită de plată de 90 de zile pentru beneficiarii din cadrul politicii de coeziune;
- schimb electronic de date între beneficiari și autoritățile de management preconizat pentru anul 2016 în toate statele membre ale UE.

Peste 75 % din bugetul UE este gestionat de statele membre. Restul este gestionat la nivel central de Comisia Europeană, uneori cu sprijinul agențiilor sale executive.

3 Contractele de achiziții publice de servicii, lucrări și bunuri finanțate din bugetul UE (licitații deschise) nu fac obiectul principal al acestui ghid. Mai multe informații despre acestea sunt disponibile pe site-ul web al Comisiei Europene la secțiunea [Contracte de achiziții publice și finanțare](#).

2. FONDURILE STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII EUROPENE (FONDURILE ESI)

2.1. Prezentare și principii generale

Fondurile ESI sunt gestionate în comun de către Comisia Europeană și statele membre, în conformitate cu principiul subsidiarității. Potrivit acestui principiu, o acțiune la nivelul UE nu se justifică decât în cazul în care aceasta se dovedește a fi mai eficace decât o măsură luată la nivel național, regional sau local. Pentru a beneficia de finanțare, au fost instituite o serie de criterii de eligibilitate:

- **Perioada:** sunt impuse limite privind perioada în care pot fi efectuate operațiuni și cheltuieli.
- **Sfera de aplicare:** sunt impuse restricții privind tipurile de activități care pot fi finanțate.
- **Categoriile de costuri:** anumite categorii de costuri sunt excluse.
- **Poziționarea geografică a operațiunilor:** doar anumite zone sunt eligibile.
- **Durabilitatea operațiunilor:** investițiile trebuie menținute pentru o perioadă minimă ulterior încheierii operațiunii.
- **Tipurile de beneficiari:** doar anumite întreprinderi, organisme și actori economici sunt eligibili să beneficieze de asistență.

Statele membre trebuie să elaboreze planuri strategice, care să conțină priorități de investiții aferente celor cinci fonduri ESI. Acestea sunt denumite **acorduri de parteneriat (AP)**. Detaliile referitoare la obiectivele pe care intenționează să le realizeze cu ajutorul resurselor disponibile sunt prezentate în cadrul **programelor operaționale (PO) naționale și/sau regionale [programe de dezvoltare rurală (PDR) pentru FEADR]**. Programele operaționale sunt concepute astfel încât să răspundă provocărilor socio-economice și de mediu din țara sau regiunea în cauză. Statele membre trebuie să direcționeze fondurile către zonele cu nevoile cele mai stringente și nu dispun de posibilitatea de

a utiliza toate temele și modelele de finanțare disponibile în temeiul reglementărilor în vigoare.

Autoritățile de management/naționale desemnate de fiecare stat membru sunt responsabile efectiv de gestionarea programelor. Alături de comitetele de monitorizare⁴, acestea sunt însărcinate cu:

- elaborarea și aplicarea procedurilor de selecție și a criteriilor de eligibilitate;
- furnizarea de informații către potențialii beneficiari, cum ar fi dimensiunea minimă sau maximă a proiectului, planul de finanțare și perioada;
- asigurarea încadrării proiectelor în sfera de aplicare a fondurilor în cauză;
- gestiunea financiară și controlul programelor.

Cererile de finanțare trebuie depuse la autoritatea de management națională sau regională, responsabilă de gestionarea programului în cauză. Înainte de a solicita un grant, potențialii beneficiari trebuie să verifice prioritățile de investiții, criteriile de eligibilitate și procedura de depunere a candidaturii din cadrul programelor din regiunea și țara lor. Datele de contact ale tuturor autorităților naționale/de management relevante pot fi găsite accesând linkurile de mai jos.

[FEDR/FC](#) – [FSE](#) – [FEADR](#) – [FEPAM](#)

4 Comitetele de monitorizare sunt formate, de regulă, din autorități locale și regionale, printre care autorități publice competente, parteneri economici și sociali, organisme relevante reprezentative pentru societatea civilă, cum ar fi parteneri în domeniul protecției mediului, ONG-uri, organisme responsabile pentru promovarea incluziunii sociale, a egalității între femei și bărbați și a nediscriminării, potrivit cadrului juridic și instituțional al fiecărui stat membru.

2.2. Sfera de aplicare a fondurilor ESI

Negocierile dintre statele membre și Comisia Europeană sunt hotărâtoare în ceea ce privește finanțarea din fondurile ESI. Prioritățile sunt stabilite în cadrul programelor multianuale naționale sau regionale. Practic, statele membre pot alege să pună accentul pe diverse activități din diferite regiuni ale UE; prin urmare, eligibilitatea depinde de sfera programului din fiecare regiune sau țară.

În vederea reducerii decalajelor de dezvoltare dintre țări, finanțarea din cadrul politicii de coeziune este orientată către cele mai sărace regiuni și state membre⁵.

FONDUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (FEDR)

FEDR urmărește consolidarea coeziunii economice și sociale în UE prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia.

FEDR va contribui la toate cele 11 obiective tematice. Totuși, cea mai mare parte a resurselor sale vor fi direcționate către⁶:

- C&D –39,9 miliarde EUR;
- IMM-uri –32,8 miliarde EUR;
- Economia cu emisii reduse de carbon – 30,1 miliarde EUR;
- Infrastructura de transport și energie – 25,6 miliarde EUR.

Totodată, FEDR va sprijini cooperarea transnațională și interregională în cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană. Aceasta ar putea include stabilirea de parteneriate cu țări terțe

5 Pentru mai multe informații, accesați [harta eligibilității regiunilor](#).

6 Sume provizorii în baza celor 28 de programe de parteneriat prezentate Comisiei; sumele exacte vor fi cunoscute după adoptarea programelor operaționale.

vecine ale UE prin programe din cadrul [Instrumentului european de vecinătate](#) și al [Instrumentului de asistență pentru preaderare](#).

FONDUL DE COEZIUNE (FC)

Fondul de coeziune este destinat statelor membre al căror venit național brut (VNB) pe cap de locuitor este mai mic de 90 % din media UE⁷. Acesta vizează reducerea disparităților economice și sociale și promovarea dezvoltării durabile.

Fondul de coeziune va sprijini doar obiectivele tematice nr. 4, 5, 6 și 7. Structura de finanțare preconizată⁸ este următoarea:

- Infrastructurile de transport și energie – 33 miliarde EUR;
- Protecția mediului – 17,2 miliarde EUR;
- Economia cu emisii reduse de carbon – 7 miliarde EUR.

FONDUL SOCIAL EUROPEAN (FSE)

FSE este principalul instrument prin care Europa susține crearea de locuri de muncă, ajută oamenii să obțină locuri de muncă mai bune și asigură oportunități profesionale mai echitabile pentru toți cetățenii UE.

7 Statele membre eligibile pentru finanțare din FC sunt: Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Grecia, Croația, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovenia și Slovacia.

8 Sume provizorii în baza celor 28 de programe de parteneriat prezentate Comisiei; sumele exacte vor fi cunoscute după adoptarea programelor operaționale.

FSE va pune accentul pe un număr limitat de priorități pentru a avea un impact real în ceea ce privește soluționarea principalelor provocări cu care se confruntă statele membre, și anume:

- Ocuparea forței de muncă – 30 miliarde EUR;
- Educație – 26 miliarde EUR;
- Incluziune socială – 21,3 miliarde EUR;
- Capacitate instituțională – 3,6 miliarde EUR.

Prin urmare, luând în calcul alocarea specială pentru Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor în valoare de 3,2 miliarde EUR, peste 86 miliarde EUR⁹ vor fi investiți în populația Europei în următorii șapte ani.

FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ (FEADR)

Politica de dezvoltare rurală a UE sprijină zonele rurale ale UE pentru a putea răspunde unei serii largi de provocări și oportunități cu care acestea se confruntă în secolul 21 – economice, sociale și de mediu.

FEADR este un mecanism de finanțare din cadrul politicii agricole comune (PAC), care dispune de un buget de 95,57 miliarde de euro. Politica de dezvoltare rurală se axează pe trei obiective multidisciplinare, care se aliniază strategiei Europa 2020 și obiectivelor generale PAC:

- competitivitatea agriculturii;
- gestionarea durabilă a resurselor naturale, precum și a politicilor climatice;
- dezvoltarea teritorială echilibrată a zonelor rurale.

9 Suma de 86 miliarde EUR depășește plafonul minim garantat prin lege (și anume, 80 miliarde EUR). Este o sumă provizorie, în baza celor 28 de programe de parteneriat prezentate Comisiei; sumele exacte vor fi cunoscute după adoptarea programelor operaționale.

În vederea gestionării eficace a politicii de dezvoltare rurală prin intermediul programelor de dezvoltare rurală (PDR), aceste trei obiective sunt sprijinite de șase priorități cheie:

- transferul de cunoștințe și inovarea în agricultură, silvicultură și zonele rurale;
- creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură și sporirea viabilității fermelor;
- promovarea organizării lanțului alimentar și a gestionării riscurilor în agricultură;
- refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt dependente de agricultură și silvicultură;
- promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic;
- promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

FONDUL EUROPEAN PENTRU PESCUIT ȘI AFACERI MARITIME (FEPAM)

Cu un buget de 5,7 miliarde EUR, FEPAM stimulează pescuitul durabil și acvacultura durabilă. Acesta va îmbunătăți colectarea datelor, precum și controlul și punerea în aplicare a reglementărilor în domeniul pescuitului. Totodată, fondul va sprijini crearea de locuri de muncă și diversificarea acestora în comunitățile dependente de pescuit și va promova implementarea politicii maritime integrate.

INSTRUMENTE FINANCIARE

În unele cazuri, fondurile ESI pot fi utilizate pentru a sprijini **instrumentele financiare** care contribuie la concretizarea succesului investițiilor viabile din punct de vedere financiar. Instrumentele financiare urmăresc să mărească efectul de levier al investițiilor UE prin atragerea unor resurse suplimentare din partea investitorilor publici și privați.

Este disponibil un ghid scurt de referință pentru autoritățile de management referitor la [instrumentele financiare din cadrul programelor aferente fondurilor ESI pentru perioada 2014-2020](#).

► **Aflați mai multe:** Informații suplimentare despre fondurile ESI și modalitățile de acces la finanțare pot fi consultate prin intermediul acestor linkuri către fiecare fond în parte.

[FEDR și FC](#) – [FSE](#) – [FEADR](#) – [FEPAM](#)

2.3. Buna gestiune financiară

În cursul perioadei de programare 2014-2020, fondurile ESI reprezintă peste o treime din bugetul UE.

UE și-a asumat angajamentul de a combate fraudele, corupția și orice alte activități ilegale care ar putea avea impact asupra bugetului său. Sistemele de gestionare și control instituite de autoritățile din statele membre urmăresc să prevină, să identifice și să corecteze neregulile – inclusiv fraudele. Aceste autorități vor monitoriza riscurile de

fraudă asociate fondurilor ESI. De asemenea, riscul de a prejudicia reputația unei persoane asociat fraudei și corupției este luat în calcul extrem de serios la toate nivelurile.

Orice suspiciune de fraudă trebuie raportată către autoritățile naționale relevante sau Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF), prin intermediul [sistemului de notificare a fraudelor \(FNS – Fraud Notification System\)](#).

2.4. Consolidarea sinergiilor între fondurile ESI

Efectul cumulativ al fondurilor ESI poate fi de un real folos pentru economiile locale. De fapt, există o serie de proiecte care au folosit cu succes și creativitate diversele forme de investiții din cadrul diferitelor programe finanțate din fondurile ESI.

FORMAREA DE VIITORI BUCĂTARI CELEBRI

Restaurantul „Fifteen Cornwall” din Cornwall, UK, deținut de celebrul bucătar Jamie Oliver, a folosit cu succes atât fonduri FEDR, cât și fonduri FSE pentru a demara programul său de antreprenoriat și formare pentru ucenici. Restaurantul a făcut uz de o finanțare esențială din partea FSE pentru a oferi tinerilor defavorizați cu vârste cuprinse între 16 și 24 de ani șansa de a se forma ca bucătari în cadrul unui program de ucenicie recunoscut la nivel național. Renumitul restaurant a fost construit, la rândul său, cu sprijin financiar din partea FEDR.

Începând din mai 2006, programul de ucenicie „Fifteen Cornwall” a avut peste 140 de ucenici înscriși, dintre care 70 % gătesc și în prezent. Totodată, programul investește anual 1 milion GBP în economia locală printr-o politică de utilizare a resurselor locale în proporție de 70 %. Un aspect decisiv constă în crearea prin acest program a 80 de locuri de muncă, pe lângă cele 86 de stagii deja încheiate.

UN MIX DE FINANȚARE INOVATOR DESTINAT ÎNGRIJIRII PERSOANELOR VÂRSTNICE DIN ZONELE RURALE DIN GERMANIA

În landul Mecklenburg-Vorpommern, grupul de acțiune locală (GAL), lider în regiune, a fost solicitat să sprijine obținerea unei finanțări destinate construirii unei spații specializate de tratament destinat persoanelor cu demență. Obiectivul era acela de a le oferi pacienților șansa de a locui împreună cu partenerul de viață într-un mediu sigur și reconfortant. O fostă fabrică de textile a fost transformată în așezământul Malchow Island pentru îngrijirea persoanelor care suferă de demență, iar investițiile derulate prin acest proiect au contribuit la conservarea acestei clădiri cu valoare de patrimoniu pentru comunitatea rurală. Abordarea a fost aceea a dezvoltării unui proiect multidisciplinar și a combinat trei surse diferite de finanțare UE: FEADR, FSE și FEDR.

Mai multe informații despre proiectul Malchow Island și alte exemple de conexiuni FEADR cu alte fonduri UE.

Acest ultim studiu de caz arată posibilele realizări ale unei inițiative de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD – community-led local development). Studiul prezintă o abordare care schimbă la 180 de grade politica tradițională de dezvoltare „de sus în jos”. În cadrul CLLD, cetățenii de la nivel local preiau controlul și creează un parteneriat local (un grup de acțiune locală) care concepe și implementează o strategie integrată de dezvoltare.

Strategiile CLLD se conturează adesea plecând de la probleme specifice cu care se confruntă comunitățile locale – declinul industriilor tradiționale, cum ar fi pescuitul și agricultura, tineretul nemulțumit, schimbările climatice sau locuințele și

serviciile de slabă calitate sunt doar câteva exemple. CLLD permite ca aceste probleme să fie analizate și soluționate în contextul lor local, reunind totodată toate politicile și actorii relevanți.

Modul în care este concepută strategia vizează valorificarea atuurilor sociale, economice și de mediu ale comunității, mai degrabă decât simpla soluționare a problemelor acesteia prin intermediul unor sume de bani. Parteneriatul beneficiază de finanțare pe termen lung și partenerii decid în privința cheltuirii banilor.

Deși abordarea CLLD a fost elaborată inițial în zonele rurale cu sprijin din partea FEADR, fiind ulterior aplicată zonelor de pescuit și de coastă care beneficiază de finanțare FEP¹⁰/FEPAM, există în prezent șansa extinderii acesteia în domenii care în mod normal intră sub incidența FSE și FEDR.

În acordurile lor de parteneriat, statele membre trebuie să arate ce fonduri vor accesa pentru CLLD, motivele pe care le au în acest sens, domeniile în care le vor folosi, precum și modul de cooperare între fonduri.

O altă modalitate interesantă de a reuni fondurile ESI este prin intermediul unei **investiții teritoriale integrate (ITI)**, în cadrul căreia o strategie de dezvoltare urbană necesită o abordare integrată care implică investiții din FSE, FEDR sau Fondul de coeziune care ar putea fi suplimentate din FEADR și FEPAM.

10 Fondul european pentru pescuit în perioada 2007-2013

3. ALTE FONDURI UE – PREZENTARE GENERALĂ

În această secțiune sunt prezentate numai acele fonduri UE cu potențial mare de sinergie cu fondurile ESI. Multe din ele au legătură cu mai mult de un obiectiv tematic. Majoritatea celorlalte fonduri UE sunt gestionate la nivel central și alocate prin cereri de propuneri.

3.1. Orizont 2020

[Orizont 2020](#) este programul cadru al UE dedicat cercetării și inovării. Acesta sprijină dezvoltarea de activități din stadiul de idee până la intrarea pe piață, punând accentul pe proiectele de excelență indiferent de localizarea geografică. Orizont 2020 este împărțit în trei piloni aferenți priorităților principale ale programului:

- excelență științifică;
- poziția de lider în sectorul industrial;
- provocări societale.

Pilonul **Excelență științifică** sprijină știința de anvergură internațională în Europa, prin dezvoltarea, atragerea și menținerea talentelor în cercetare și sprijinirea dezvoltării celor mai bune infrastructuri de cercetare.

Finanțare totală pentru perioada 2014-2020	milioane EUR
Consiliul European pentru Cercetare (CEC) Cercetare de avangardă derulată de cele mai bune echipe individuale	13 095
Tehnologii viitoare și emergente Cercetare bazată pe colaborare pentru deschiderea unor noi orizonturi de inovare	2 696
Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA) Oportunități în materie de formare și dezvoltare a carierei	6 162
Infrastructurile de cercetare (inclusiv e-infrastructuri) Asigurarea accesului la facilități de nivel internațional	2 488

Pilonul **Poziția de lider în sectorul industrial** sprijină tehnologiile esențiale, cum ar fi microelectronica și materialele avansate existente la nivelul sectoarelor existente și emergente. Un alt obiectiv

vizează atragerea unui număr mai mare de investiții private în domeniul cercetării și inovării (C&I), precum și sprijinirea IMM-urilor din Europa.

Finanțare totală pentru perioada 2014-2020	milioane EUR
Poziția de lider în domeniul tehnologiilor generice și industriale (LEITs) (TIC, nanotehnologii, materiale avansate, biotehnologie, producție și spațiu).	13 557
Accesul la finanțare de risc Aplicarea unui efect de levier capitalului privat și capitalului de risc	2 842
Inovarea în cadrul IMM-urilor Stimularea tuturor formelor de inovare la nivelul tuturor tipurilor de IMM-uri	616

Provocările societale sprijină C&I în domenii precum climă, mediu și transporturi, cu impact asupra cetățenilor și societății în ansamblu. Acest pilon

sprijină dezvoltarea de soluții inovatoare generate prin colaborări multidisciplinare, în domenii precum științele sociale și umaniste.

Finanțare totală pentru perioada 2014-2020	milioane EUR
Sănătate, schimbări demografice și bunăstare	7 472
Securitate alimentară, agricultură și silvicultură durabile, cercetare marină/maritimă/privind apele interioare și bioeconomie	3 851
Surse de energie sigure, ecologice și eficiente	5 931
Transporturi inteligente, ecologice și integrate	6 339
Combaterea schimbărilor climatice, mediu, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime	3 081
Societăți favorabile incluziunii, inovatoare și reflexive	1 310
Societăți sigure	1 695

Alături de cei trei piloni prezentați anterior, în cadrul programului Orizont 2020 au mai fost definite două obiective specifice.

Finanțare totală pentru perioada 2014-2020	milioane EUR
Obiectiv specific: Răspândirea excelenței și extinderea participării	816
Finanțare totală pentru perioada 2014-2020	milioane EUR
Obiectiv specific: Știința cu și pentru societate	462

CUM FUNCTIONEAZĂ PROGRAMUL ORIZONT 2020?

Comisia selectează proiectele în urma organizării unei **cereri de propuneri**, cu sprijinul unor evaluatori/experti independenți¹¹. Ideile de proiecte trebuie depuse cu respectarea unui anumit termen limită, a unor teme clar definite și a unei structuri de parteneriat impuse, care este de regulă transnațională.

După expirarea termenului limită, toate propunerile depuse în cadrul unei cereri sunt atent examinate pentru verificarea eligibilității și evaluarea calității acestora. Finanțarea este acordată celor mai bune propuneri de proiecte, în limita bugetului total disponibil.

Programul Orizont 2020 este deschis oricărei persoane juridice sau organizații internaționale. Candidații trebuie să îndeplinească condițiile stabilite în [Regulamentul \(UE\) nr. 1290/2013](#), precum și orice alte condiții specifice din cadrul programului de activitate anual sau multianual relevant.

¹¹ Mai multe informații despre [recrutarea experților și modul în care aceștia evaluează proiectele](#).

Principiul privind cooperarea a minimum trei țări prevalează¹², însă sunt disponibile și granturi pentru cercetători din întreprinderi individuale.

► Linkuri utile

Portalul participanților a fost creat sub forma unui portal de internet destinat candidaților din cadrul programelor UE de cercetare și inovare. Acesta oferă diverse servicii pentru a sprijini potențialii beneficiari să obțină finanțare. Candidații sunt încurajați să

12 La un acord de consorțiu trebuie să adere trei persoane juridice. Este necesar ca fiecare din acestea trei să fie stabilită într-un stat membru diferit sau țară asociată. Cele trei persoane juridice nu trebuie să depindă una de cealaltă.

se [înscrie](#) pe [portal](#) pentru a avea acces deplin la aceste servicii. De asemenea, pe Portalul participanților se regăsește [Manualul online al programului Orizont 2020](#), care conține informații suplimentare privind procesul de selecție.

O rețea de [puncte de contact naționale \(PCN\)](#) oferă orientări, informații practice și asistență cu privire la toate aspectele referitoare la programul Orizont 2020. Punctele de contact naționale sunt structuri naționale instituite și finanțate de guvernele celor 28 de state membre. Punctele de contact naționale oferă sprijin personalizat în limba proprie a candidaților.

► [Aflați mai multe informații despre domeniul dumneavoastră de interes din cadrul programului Orizont 2020.](#)

3.2. Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE)

Mecanismul pentru interconectarea Europei finanțează proiecte care completează verigile lipsă din rețelele de transport, energetice și digitale ale Europei. De asemenea, datorită acestui mecanism, economia Europei devine mai ecologică prin promovarea unor moduri de transport mai curate, a conexiunilor în bandă largă de mare viteză și prin facilitarea utilizării energiei din surse regenerabile în conformitate cu strategia Europa 2020. MIE reunește sursele publice de finanțare de la nivelul UE în scopul mobilizării surselor private suplimentare de finanțare și a instrumentelor financiare inovatoare, cum ar fi garanțiile și obligațiunile pentru finanțarea proiectelor, în vederea obținerii unui efect de levier maxim.

MIE este împărțit în trei sectoare:

- **MIE Transporturi;**
- **MIE Energie;**
- **MIE Telecom.**

Sprijinul financiar din cadrul MIE îmbracă două forme:

- [granturi](#), care sunt investiții nerambursabile efectuate din bugetul UE;

- [contribuții la instrumentele financiare inovatoare](#), cum ar fi [Fondul Marguerite](#), [Instrumentul de garantare a împrumuturilor pentru proiectele TEN-T](#) și [Inițiativa de emitere de obligațiuni pentru finanțarea de proiecte](#).

Beneficiarii sunt unul sau mai multe state membre ori, cu acordul statului membru (statelor membre) în cauză, alte organisme. Dacă se consideră adecvat, la acțiunile care contribuie la proiectele de interes comun pot participa țări terțe și entități stabilite în țări terțe.

MIE este gestionat la nivel central de către Comisie cu sprijinul [Agenției Executive pentru Inovare și Rețele \(INEA\)](#). Investițiile sale sunt derulate conform unor programe de activitate anuale și multianuale, care specifică prioritățile și valoarea totală a sprijinului financiar care urmează să fie alocat.

[Regulamentul privind Mecanismul pentru interconectarea Europei](#) stabilește normele pentru alocarea sprijinului financiar din partea UE, proiectele prioritare și pragurile maxime ale cofinanțării UE pentru fiecare tip de proiect în parte. Acesta include totodată o listă de proiecte către care vor fi direcționate majoritatea investițiilor din cadrul MIE.

MIE TRANSPORTURI

Buget: 26,25 miliarde EUR pentru cofinanțarea proiectelor TEN-T, cum ar fi eliminarea blocajelor, sporirea gradului de interoperabilitate feroviară, îmbunătățirea tronsoanelor transfrontaliere și tranziția la tehnologii de transport inovatoare cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficiente din punct de vedere energetic.

► **Mai multe informații despre [MIE Transporturi](#).**

MIE ENERGIE

Buget: 5,85 miliarde EUR pentru proiecte cheie privind infrastructura energetică transeuropeană pentru perioada 2014-2020.

► **Mai multe informații despre [MIE Energie](#).**

MIE TELECOM

Buget: 1,14 miliarde EUR, din care 170 milioane EUR sunt alocate pentru activități în bandă largă, iar 970 milioane EUR sunt dedicate infrastructurilor de servicii digitale (ISD).

► **Mai multe informații despre [MIE Telecom](#).**

3.3. Competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME)

COSME este programul UE pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), care se derulează în perioada 2014-2020 și dispune de un buget de 2,3 miliarde EUR. Programul va oferi sprijin IMM-urilor în patru domenii:

- Accesul la finanțare.
- Accesul la piețe.
- Sprijin pentru antreprenori.
- Condiții mai bune pentru crearea și dezvoltarea întreprinderilor.

ACCESUL LA FINANȚARE

- **Mecanismul de garantare a împrumuturilor (LGF – Loan Guarantee Facility):** Prin partajarea riscului, garanțiile COSME vor permite intermediarilor financiari să acorde împrumuturi unui număr mai mare de IMM-uri.
- **Mecanismul de capitaluri proprii pentru creștere (EFG – Equity Facility for Growth):** Bugetul COSME va fi investit, de asemenea, în fonduri care furnizează capital de risc și finanțare de tip mezanin, în special în acelea care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier.

Atât instrumentul LFG, cât și instrumentul EFG sunt gestionate de Fondul european de investiții (FEI).

Instituțiile financiare pot solicita finanțare descărcând documentația necesară de pe site-ul web FEI.

- Documente [LGF](#).
- Documente [EFG](#).

► **Mai multe informații despre [intermediarii financiari parteneri ai FEI](#).**

► **Mai multe informații despre [accesul la finanțarea disponibilă în cadrul altor inițiative ale UE](#).**

ACCESUL LA PIETE

Toate întreprinderile au acces la **Rețeaua întreprinderilor europene** și sunt invitate să apeleze la punctele de contact și/sau la partenerii de afaceri de la nivel local. Rețeaua are peste 600 de organizații partenere în peste 54 de țări și dispune de o capacitate de sprijin pentru mai mult de două milioane de IMM-uri.

► **Cel mai apropiat partener din zona dumneavoastră poate fi găsit pe [site-ul web al rețelei](#).**

Serviciile oferite includ:

- informații privind legislația și programele UE;
- sprijin în găsirea unui partener de afaceri peste hotare;
- consiliere privind modalitățile de accesare a fondurilor;
- sprijin pentru inovare și transfer de tehnologie;
- identificarea opiniilor IMM-urilor cu privire la legislația UE.

SPRIJIN PENTRU ANTREPRENORI

Au fost instituite diverse inițiative menite să ofere [sprijin pentru antreprenori](#), printre care:

- educație antreprenorială;
- îmbunătățirea mediului de afaceri, astfel încât antreprenorii să se poată dezvolta și să poată prospera;
- mentorat și influență în rândul grupurilor specifice.

Printre rețelele care beneficiază deja de sprijin din partea Comisiei Europene se numără:

- [Reteaua europeană de mentori pentru femeile antreprenoare](#)
- [Programul Erasmus pentru tinerii antreprenori](#)

CONDITII MAI BUNE PENTRU CREAREA SI DEZVOLTAREA ÎNTREPRINDERILOR

În multe domenii ale politicii privind IMM-urile, Comisia Europeană colaborează îndeaproape cu statele membre prin identificarea și schimbul de exemple de bune practici. Timp de mulți ani, acest proces s-a întemeiat pe [Carta europeană a micilor întreprinderi](#), însă și-a extins sfera în cadrul priorităților inițiativei „[Small Business Act](#)” pentru Europa. O [bază de date cu bune practici](#) este disponibilă pe site-ul web al „Small Business Act”.

► Linkuri utile

[Agentia Executivă pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii \(EASME\)](#) fost înființată de Comisie pentru a gestiona o serie de programe UE, printre care și COSME.

Invitațiile de participare la procedurile de ofertare și cererile de propuneri referitoare la COSME pot fi consultate accesând [Portalul participanților](#).

3.4. LIFE

[LIFE](#) este singurul instrument UE care pune accentul pe mediu și schimbările climatice. Cu un buget de 3,4 miliarde EUR, obiectivul general al LIFE este acela de a contribui la elaborarea de politici și legislație în materie de mediu și schimbări climatice. Programul LIFE este gestionat de către Comisia Europeană cu sprijinul Agenției Executive pentru IMM-uri (EASME). Cererile de finanțare pot fi completate online prin intermediul unei [e-propuneri](#). Totuși, proiectele integrate trebuie depuse pe suport din hârtie.

Proiectele integrate urmăresc să implementeze la scară teritorială mare planuri sau strategii privind natura, apele, deșeurile și aerul. Proiectele integrate LIFE pot beneficia de finanțare suplimentară din orice sursă.

[Programul de lucru multianual al programului LIFE pentru perioada 2014-2017](#) stabilește cadrul pentru următorii patru ani. Totodată, este pentru prima dată când, pe lângă granturi, proiectul LIFE beneficiază de finanțare prin instrumente financiare inovatoare, printre care instrumentul financiar pilot denumit Mecanismul de finanțare a capitalului natural (NCFF – Natural Capital Financing Financial instrument), care intră în sfera domeniului prioritar Natură și biodiversitate și care va contribui la finanțarea proiectelor privind biodiversitatea.

3.5. Europa creativă

Europa creativă sprijină sectoarele culturale și creative și dispune de un buget total de circa 1,54 miliarde EUR. Programul sprijină ambele sectoare să profite de oportunitățile erei digitale și ale globalizării. Totodată, acesta le permite să contribuie la realizarea obiectivelor strategiei Europa 2020 de creștere durabilă, locuri de muncă și coeziune socială. În mod esențial, programul generează la nivel internațional noi oportunități, noi piețe, precum și un public nou pentru aceste sectoare.

Programul cuprinde:

- subprogramul MEDIA dedicat sectoarelor creative și culturale din sfera audiovizualului;
- subprogramul Cultura pentru sectoarele creative și culturale din afara sferei audiovizualului;

- o componentă intersectorială, care include un mecanism de garantare a împrumuturilor în sectoarele creativ și cultural de 121 milioane EUR, furnizând IMM-urilor relevante oportunități de accesare a finanțelor.

Solicitările venite din partea persoanelor fizice nu sunt acceptate. Totuși, aproximativ 250 000 de persoane vor beneficia de aceste fonduri prin intermediul proiectelor. Pentru mai multe informații despre aceste oportunități, accesați site-ul [Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură](#).

În toate statele membre au fost înființate [birouri Europa creativă](#) pentru a oferi sprijin și orientări solicitanților.

3.6. Programul Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI)

Programul UE pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI) este un instrument de finanțare pentru promovarea locurilor de muncă de calitate și durabile, garantarea protecției sociale adecvate, combaterea excluziunii sociale și a sărăciei și îmbunătățirea condițiilor de muncă. Bugetul său total se ridică la 919 milioane EUR.

EaSI include trei axe:

- modernizarea politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă prin intermediul [axe PROGRESS](#);
- mobilitatea lucrătorilor prin intermediul [axe EURES](#);
- accesul la microfinanțare și antreprenoriat social prin intermediul [axe Microfinanțare și antreprenoriat social](#).

Axa PROGRESS (61 % din buget) sprijină statele membre să își îmbunătățească politicile în trei domenii:

- [ocuparea forței de muncă](#), în special pentru combaterea șomajului în rândul tinerilor;

- [protecția socială, incluziunea socială](#) și reducerea și prevenirea [sărăciei](#);
- [condițiile de muncă](#).

În mod specific, axa PROGRESS:

- dezvoltă și diseminează cunoștințe analitice și comparative de înaltă calitate;
- încurajează partajarea eficace și incluzivă a informațiilor, învățarea reciprocă și dialogul;
- asigură sprijin financiar pentru testarea [inovațiilor sociale și legate de politica privind piața muncii](#);
- asigură sprijin financiar organizațiilor pentru a dezvolta instrumente și politici UE.

Beneficiarii pot fi:

- organisme publice și private;
- servicii de ocupare a forței de muncă;
- organisme specializate prevăzute de legislația UE;
- organizații neguvernamentale;

- instituții de învățământ superior și institute de cercetare;
- experți în materie de analiză și evaluare a impactului;
- oficii naționale de statistică;
- mass-media.
- **Axa EURES** (18 % din buget) urmărește să consolideze [EURES](#), o rețea europeană de mobilitate a lucrătorilor care furnizează servicii de informare, orientare și recrutare angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Axa vizează următoarele domenii:
 - transparența locurilor de muncă vacante;
 - cererile de locuri de muncă;
 - dezvoltarea de servicii pentru procesul de recrutare;
 - parteneriatele transfrontaliere.

3.7. Erasmus+

Programul **Erasmus+** sprijină inițiativele în materie de educație, formare, tineret și sport aferente perioadei 2014-2020. În mod specific, programul oferă unui număr de peste 4 milioane de europeni posibilitatea de a studia, de a se forma, de a câștiga experiență profesională și de a participa la programe de voluntariat în străinătate. În domeniul sportului, programul finanțează activități accesibile publicului larg și proiecte transfrontaliere destinate în special combaterii meciurilor aranjate, dopajului, violenței și rasismului. Bugetul total prevăzut pentru perioada 2014-2020 este de 14,7 miliarde EUR.

Obiectivele programului Erasmus+ în domeniul educației și formării sunt următoarele:

- îmbunătățirea competențelor și aptitudinilor esențiale pentru piața muncii;
- favorizarea îmbunătățirilor calitative, excelenței în inovare și internaționalizării la nivelul instituțiilor de educație și formare;
- creșterea gradului de conștientizare cu privire la un spațiu european al învățării pe tot parcursul vieții și modernizarea sistemelor de educație și de formare.

Printre beneficiari se numără autorități naționale, regionale și locale și servicii pentru ocuparea forței de muncă.

Axa Microfinanțare și antreprenoriat social (21 % din buget) sprijină:

- microcreditele și microîmprumuturile destinate grupurilor vulnerabile și microîntreprinderilor;
- antreprenoriatul social.

Beneficiarii sunt organisme publice și private care furnizează microcredite persoanelor fizice și microîntreprinderilor. Totodată, finanțarea este disponibilă pentru întreprinderile sociale din țările relevante.

► **Pentru mai multe informații**, accesați site-ul [EaSI](#).

În vederea implementării acestor obiective specifice au fost instituite trei acțiuni cheie (AC).

- **AC1** oferă sprijin pentru mobilitatea transnațională, în vederea creșterii nivelului de aptitudini relevante pe piața muncii, precum și pentru îmbunătățirea aptitudinilor practicienilor astfel încât să poată răspunde nevoilor fiecărui cursant în parte.
- **AC2** pune accentul pe parteneriate transnaționale între instituții de învățământ, formare și tineret, precum și între întreprinderi, autorități publice și organizații ale societății civile din diferite sectoare economice și sociale.
- Sprijinul pentru reformele în materie de politici este acordat în cadrul **AC3**, prin intermediul dezvoltării cunoștințelor, instrumentelor de transparență și recunoaștere, experimentării politicilor și susținerii diverselor organizații ale părților interesate.

► **Pentru mai multe informații**, accesați site-ul [Erasmus+](#).

3.8. Al treilea program UE în domeniul sănătății

Programul UE în domeniul sănătății garantează că protecția sănătății umane este parte integrantă a tuturor politicilor sale și cooperează cu statele membre pentru a ameliora sănătatea publică, pentru a preveni bolile și pentru a elimina sursele de pericol la adresa sănătății fizice și mintale. Programul contribuie la îndeplinirea obiectivelor de creștere inteligentă și favorabilă incluziunii ale strategiei Europa 2020.

Programul UE în domeniul sănătății urmărește:

- să promoveze sănătatea, să prevină bolile și să favorizeze dezvoltarea unor medii propice pentru un stil de viață sănătos;
- să protejeze cetățenii Uniunii împotriva amenințărilor transfrontaliere grave la adresa sănătății;
- să contribuie la dezvoltarea unor sisteme de sănătate inovatoare, eficiente și sustenabile;
- să faciliteze accesul europenilor la asistență medicală mai bună și mai sigură.

Programul UE în domeniul sănătății este implementat prin intermediul planurilor anuale de lucru, care stabilesc domeniile prioritare și criteriile pentru finanțarea acțiunilor în cadrul acestuia. Bugetul total al programului este de 449,4 milioane de euro. Participarea este deschisă pentru diverse tipuri de organizații, printre care institute de cercetare și universități, autorități publice, ONG-uri și societăți private.

Fondurile din cadrul programului UE în domeniul sănătății aferente perioadei 2014-2020 și fondurile ESI aferente aceleiași perioade pot acționa în comun pentru reducerea inegalității în ceea ce privește sănătatea în următoarele domenii:

- facilitarea accesului la asistență medicală mai bună și mai sigură;
- promovarea inovării în materie de cercetare și asistență medicală;
- stimularea inovării în domeniul intervențiilor în materie de sănătate publică și asistență medicală;
- dezvoltarea unor instrumente de cercetare pentru îmbunătățirea calității și a eficacității costurilor, cum ar fi evaluarea tehnologiei medicale (HTA – Health Technology Assessment);
- sprijinirea și promovarea cooperării între statele membre;
- sporirea accesului la asistență și expertiză medicală transfrontalieră;
- sprijinirea și formarea forței de muncă din domeniul sănătății;
- promovarea sănătății, prevenirea bolilor și stimularea mediilor sănătoase;
- îmbătrânirea activă și în condiții bune de sănătate;
- sănătatea și siguranța la locul de muncă;
- o mai bună pregătire și consolidarea capacităților în cazul unor urgențe în domeniul sănătății sau al unor amenințări transfrontaliere grave la adresa sănătății;
- sisteme de informare și de cunoaștere în materie de sănătate;
- capacități și sisteme de e-sănătate.

4. FONDURILE ESI ȘI ALTE INSTRUMENTE UE PENTRU FIECARE OBIECTIV TEMATIC (OT)

Principiile generale aplicabile proiectelor de finanțare sunt următoarele:

- **Principiul de cofinanțare:** UE asigură doar o cofinanțare parțială a proiectului. Prin urmare, atât solicitantul, cât și partenerii trebuie să dispună de resurse financiare proprii sau din partea terților pentru a contribui la costurile proiectului.
- **Principiul de nonprofit:** grantul nu poate avea efectul de a produce profit. În cazul în care un proiect generează venit, se va efectua o analiză a decalajului financiar pentru a evalua necesitatea alocării grantului și valoarea acestuia.
- **Principiul de neretroactivitate:** cheltuielile eligibile pentru cofinanțare trebuie să fie efectuate doar ulterior datei de începere a proiectului stabilită în acordul de grant.
- **Principiul de necumulare:** se poate acorda un singur grant pentru fiecare beneficiar în parte.

Toate proiectele trebuie:

- să genereze valoare adăugată la nivelul UE;
- să fie inovatoare și să propună soluții și metodologii originale;
- să abordeze prioritățile și politicile europene.

Principiul alocării necumulative se aplică doar în cazul granturilor UE alocate aceleiași acțiuni și aceluiași beneficiar indiferent de tipul de gestiune. Prin urmare, este posibilă **combinarea resurselor din cadrul fondurilor ESI cu alte instrumente ale UE**. Totuși, principiul alocării necumulative nu se aplică în cazul fondurilor Orizont 2020 și nici al fondurilor ESI care pot fi alocate aceluiași proiect și aceluiași beneficiar.

Nu este permisă sub nicio formă **substituirea** cofinanțării naționale/regionale sau a cofinanțării private cu fondurile ESI (sau viceversa) în cazul proiectelor/programelor UE gestionate direct de Comisie.

Principiul inadmisibilității dublei finanțări: nu este posibilă sub nicio formă dubla finanțare a acelorași costuri, indiferent de buget.

Fondurile ESI acționează în principal la nivel național și regional, dispunând de o anumită flexibilitate în cazul activităților transteritoriale. Orizont 2020 și alte programe și instrumente UE sunt, de regulă, gestionate la nivel central și vizează adesea proiectele transnaționale. Prin urmare, același beneficiar poate accesa surse de finanțare diferite pentru activități necomplementare sau complementare. Cererile de finanțare vor fi analizate individual, în conformitate cu normele fiecărei surse de finanțare în parte.

Secțiunea următoare subliniază, pe obiective tematice, potențialul de sinergie și complementaritate existent la nivelul celor cinci Fonduri structurale și de investiții europene, precum și între acestea și alte instrumente de finanțare ale UE.

4.1. OT 1: Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării

Politicile UE în materie de inovare și cercetare sunt prezentate în inițiativa emblematică a strategiei Europa 2020 „O Uniune a inovării”. Acestea includ cinci parteneriate europene pentru inovare în domeniul creșterii inteligente, al acțiunilor sociale și al mediului. Totodată, inițiativa include întregul ciclu al inovării, de la cercetare la comercializare.

Statele membre trebuie să elaboreze „strategii de specializare inteligentă” naționale și/sau regionale, prin implicarea în procesul de determinare antreprenorial a autorităților de gestionare naționale sau regionale și a părților interesate, cum ar fi universitățile și alte instituții de învățământ superior, industria și partenerii sociali.

Strategiile de specializare inteligentă includ:

- „Acțiuni în amonte” pentru a pregăti actorii regionali din domeniul cercetării și inovării (C&I) să participe la Orizont 2020.
- „Acțiuni în aval” pentru a oferi mijloacele de a exploata rezultatele în materie de C&I, care decurg din Orizont 2020 și din programele precedente, acordându-se o atenție deosebită creării unui mediu favorabil inovării pentru afaceri și industrie, inclusiv pentru IMM-uri.

Este important să se identifice posibilitățile de finanțare comună infrastructurilor de C&I, să se promoveze colaborarea internațională, să se efectueze evaluări inter pares și să se introducă schimbul de bune practici, precum și formarea transregională.

OT 1 ȘI FONDURILE ESI

FEDR îmbunătățește infrastructurile și capacitățile C&I pentru dezvoltarea și promovarea centrelor de excelență și a investițiilor întreprinderilor în materie de C&I. De asemenea, FEDR dezvoltă conexiuni între întreprinderi, centre de C&I și sectorul învățământului superior, în scopul stimulării investițiilor în ceea ce privește:

- dezvoltarea de produse și servicii;
- transferul de tehnologii;
- inovarea socială;
- ecoinovarea;
- aplicațiile de servicii publice;
- stimularea cererii;
- colaborarea în rețea;
- clusterelor și inovarea generată prin intermediul specializării inteligente.

Sunt prevăzute totodată investiții în linii pilot, în acțiuni de validare precoce a produselor, în capacități de producție avansate și de primă producție și în difuzarea tehnologiilor de uz general.

Potențialele proiecte C&I sunt analizate din perspectiva contribuției pe care ar putea să o aducă la dezvoltarea unui stat membru sau unei regiuni, precum și în baza meritelor științifice și tehnologice pe care le au.

FSE sprijină studiile postuniversitare, formarea cercetătorilor, activitățile de colaborare în rețea și parteneriatele între instituțiile de învățământ superior, institutele de cercetare și întreprinderi.

FEADR consolidează legăturile între agricultură, producție alimentară, silvicultură și C&I, transfer de cunoștințe și investiții în noile tehnologii, prelucrare și marketing. Un rol proeminent este deținut, de asemenea, de parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii, care urmărește să genereze

practici noi și inovatoare în agricultură. FEADR sprijină dezvoltarea tehnologică a produselor, practicilor și tehnicilor în sectoarele agricol, agroalimentar și silvic. Acesta finanțează noile clustere și rețele, activitățile derulate în comun de centrele de cercetare și companiile inovatoare, precum și cercetarea tehnologică și aplicată.

OT 1 SI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

O organizație sau companie din sectorul cercetării dispune adesea de finanțare din fondurile ESI pentru derularea primelor acțiuni experimentale de cercetare sau pentru dezvoltarea unei tehnologii sau a unui produs inovator. Condițiile pentru acordarea unei astfel de finanțări sunt de regulă flexibile, în special în regiunile cu cea mai slabă dezvoltare. Aceasta permite organizațiilor sau companiilor de cercetare în cauză să se dezvolte până la punctul în care se pot integra în mediul mai competitiv al Orizont 2020.

În cazul în care este nevoie de finanțare pe parcursul derulării unui proiect Orizont 2020 pentru continuarea activității sau pentru a permite pătrunderea pe piață a unei idei inovatoare, este posibil ca aceasta să nu poată fi acordată din cauza caracterului extrem de competitiv al procesului. În această situație, fondurile ESI ar putea acorda finanțarea necesară punerii în practică a respectivelor idei.

Este permisă finanțarea unui proiect prin mai multe granturi alocate în cadrul Orizont 2020 sau din fondurile ESI, însă această posibilitate intră sub interdicția dublei finanțări, întrucât Orizont 2020 și fondurile ESI nu pot finanța același proiect.

Dreptul de a combina fondurile ESI și Orizont 2020 nu derogă de la obligația de a asigura cofinanțarea națională/regională/privată necesară.

UN PARC ȘTIINȚIFIC DIN GERMANIA BOGAT ÎN IDEI (FINALIST LA EDITIA DIN 2009 A PREMIILOR REGIOSTARS)

Înființat la jumătatea anilor '90, parcul științific din Golm, situat la periferia orașului Potsdam, a devenit cel mai mare și mai însemnat centru de cercetare din landul Brandenburg. Parcul științific găzduiește trei institute Max Planck, două institute Fraunhofer Gesellschaft și un centru de incubare pentru afaceri denumit GO:IN, precum și multe alte întreprinderi inovatoare.

Înființat în anul 2007, centrul GO:IN oferă antreprenorilor condiții ideale pentru demararea unei afaceri, furnizând servicii, cum ar fi săli și facilități pentru organizarea de conferințe, soluții de marketing și expertiză în coaching. În cadrul parcului activează peste 1 300 de cercetători, iar acesta a beneficiat de o contribuție din FEDR de 74,3 milioane EUR. De la înființarea sa, au fost finanțate multe proiecte comune de cercetare prin diversele programe cadru pentru cercetare cu finanțare UE.

► **Mai multe informații despre [Wissenschaftspark Potsdam-Golm](http://Wissenschaftspark-Potsdam-Golm.de).**

O REȚEA EUROPEANĂ DURABILĂ DE OBSERVARE ȘI DATE PRIVIND MEDIUL MARIN

Toate programele cadru de cercetare ale UE au dezvoltat instrumente pentru o mai bună intențență și diseminare a datelor privind mediul marin. Acestea stau la baza unei rețele europene durabile de observare și date privind mediul marin (EMODnet), care va fi sprijinită prin componenta FEPAM de gestiune directă. Obiectivul rețelei este acela de a dezvolta o bază de date și cunoștințe de înaltă calitate privind mediul marin, care să poată fi folosită de diferite părți interesate, evitând suprapunerea eforturilor.

► **Mai multe informații despre** [EMODnet](#).

CREAREA DE CLUSTERE ÎN ÎNTREAGA EUROPĂ

Clustere interconectate la nivel european (CLOE – Clusters Linked Over Europe) a început ca un proiect INTERREG care a sprijin șapte regiuni să facă schimb de experiență și de informații cu privire la gestionarea și dezvoltarea cu succes a clusterelor. Clusterelor sunt rețele de întreprinderi interconectate compatibile sau divergente care colaborează pentru consolidarea unui sector într-o anumită zonă.

Contractele transnaționale între clustere au continuat ulterior încheierii proiectului, acesta reprezentând punctul de început al multor activități finanțate în cadrul celui de-al șaptelea program cadru de cercetare (FP7) și al CIP, predecesorul inițiativei COSME.

► **Mai multe informații despre** [CLOE](#).

COLABORAREA STIMULEAZĂ FINANȚAREA ÎN DOMENIUL CERCETĂRII

Comisia regională de coordonare a regiunii de nord a orașului Porto (CCDRN), care gestionează fondurile structurale (FEDR și FSE), a lansat o cerere de propuneri de susținere a proiectelor concepute pentru intensificarea colaborării dintre universități și industria locală din regiune. Unul din obiectivele proiectului a fost acela de a sprijini actorii de la nivel local să solicite finanțare în cadrul FP7.

Un proiect de succes depus de Universitatea din Porto și intitulat I-CITY a pus accentul pe stimularea resurselor umane și a activităților de formare și completează proiectul „Orașele viitorului”, care urmărește îmbunătățirea schimburilor internaționale de echipamente și infrastructură. Această colaborare dintre cele două proiecte a conferit universității posibilitatea de a angaja mai mulți cercetători decât s-ar fi putut doar printr-un grant FP7. Ambele proiecte au colaborat, sporindu-și capacitatea de a utiliza și de a opera bancuri de testare, care au fost folosite pentru a măsura rezultatele cercetării derulate în cadrul proiectului „Orașele viitorului”.

Comisia regională de coordonare a conferit mai multă vizibilitate Centrului de competențe pentru „Orașele viitorului”, proiect care a atras, la rândul său, mai mulți parteneri industriali și a obținut sprijinul municipalității și al comunităților locale. Acest tip de sprijin politic, care a apărut odată cu fondurile structurale, a fost esențial în realizarea obiectivelor proiectului.

Mai mult, odată ce Universitatea din Porto a primit grantul FP7, a devenit evident că potențialul de cercetare al instituției ar avea un impact economic și internațional puternic.

Aceasta a motivat Comisia regională de coordonare să includă aceste constatări în documentul său de strategie privind specializarea inteligentă prezentat Comisiei Europene pentru perioada de programare 2014-2020.

► **Mai multe informații despre aceste inițiative comune.**

[Institutul European de Inovare și Tehnologie](#) (EIT) are drept obiectiv creșterea capacității de inovare a Europei. EIT dispune de un buget de 2,7 miliarde EUR în cadrul Orizont 2020 și finanțează **comunitățile de cunoaștere și inovare (CCI)**.

O comunitate de cunoaștere și inovare reprezintă un parteneriat cu o autonomie ridicată între instituții de învățământ superior de top, organizații de cercetare, întreprinderi și alte părți interesate implicate în procesul de inovare.

Comunitățile de cunoaștere și inovare derulează o serie largă de activități, printre care programe de formare și educație, proiecte de inovare și incubatoare de afaceri.

În timp ce comunitățile de cunoaștere și inovare sunt finanțate pentru „activitățile cu valoare adăugată” în proporție de până la 100 % de către EIT, „activitățile complementare” nu beneficiază de același regim. Prin urmare, fiecare comunitate de cunoaștere și inovare are sarcina de a identifica surse alternative de finanțare pentru aceste activități. Printre acestea se pot număra fondurile ESI și acțiunile de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) din cadrul programului Orizont 2020.

În anul 2010 au fost lansate trei comunități de cunoaștere și inovare:

- Climate-CCI: adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora;
- EIT ICT Labs: tehnologiile informației și comunicațiilor;
- CCI InnoEnergy: energie sustenabilă.

În plus, două noi comunități de cunoaștere și inovare vizează următoarele domenii:

- Inovare pentru un stil de viață sănătos și îmbătrânire activă;
- Materii prime: explorare, extracție, prelucrare, reciclare și înlocuire durabile.

În anul 2016 vor fi lansate încă două comunități de cunoaștere și inovare:

- Food4future;
- Producția cu valoare adăugată.

Totodată, în anul 2018 va fi instituită o nouă comunitate de cunoaștere și inovare în următorul domeniu:

- Mobilitate urbană.

► **Linkuri utile**

Portalul participanților este un portal de internet destinat persoanelor implicate în programele UE de cercetare și inovare. Acesta oferă potențialilor beneficiari un set de servicii care să sprijine participarea acestora în cadrul programelor și să simplifice interacțiunile cu Comisia. Potențialii beneficiari sunt încurajați să se [înregistreze](#) pe portal pentru a avea acces deplin la [serviciile](#) acestuia.

[Ideal-IST](#) este o rețea parteneră de căutare.

Orientarea adresată factorilor de decizie și organismelor de implementare și intitulată „[Facilitarea sinergiilor între Fondurile structurale și de investiții europene, Orizont 2020 și alte programe în materie de cercetare, inovare și competitivitate](#)” analizează în detaliu conceptul de sinergii între programe pentru a contura strategii de specializare inteligentă. Documentul prezintă detaliat opțiunile de finanțare și diversele scenarii de finanțare.

4.2. OT 2: Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC

Atât disponibilitatea serviciilor de internet în bandă largă de mare viteză, cât și accesul la infrastructurile de servicii digitale constituie componente de bază ale unei piețe unice moderne, permițând dezvoltarea comunicării, serviciilor și întreprinderilor.

Inițiativa emblematică [„O agendă digitală pentru Europa”](#) face parte din pilonul de „creștere inteligentă” al strategiei Europa 2020. Aceasta urmărește să relanseze economia Europei și să sprijine cetățenii și întreprinderile europene să beneficieze pe deplin de avantajele tehnologiilor digitale. Printre obiectivele inițiativei se numără:

- crearea unei piețe digitale unice, care să includă dezvoltarea de conținut online, soluții de e-comerț și utilizarea e-semnăturilor;
- interoperabilitatea serviciilor TIC;
- acces la internet rapid și ultrarapid: rețele de „acces de generație următoare” pentru atingerea țintelor UE în materie de acces la internet de mare viteză;
- cercetare și inovare TIC;
- avantaje TIC, cum ar fi e-guvernare, e-sănătate și e-achiziții.

OT 2 ȘI FONDURILE ESI

FEDR contribuie la:

- dezvoltarea de produse și servicii TIC;
- extinderea implementării benzii largi și introducerea de rețele de mare viteză;

- sprijinirea adoptării tehnologiilor emergente și a rețelilor pentru economia digitală;
- consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-comerț, e-guvernare, e-învățare, e-incluziune, e-cultură și e-sănătate.

FSE sprijină

- dezvoltarea competențelor și aptitudinilor profesionale în materie de TIC, precum și consolidarea TIC în administrațiile publice;
- sporirea accesibilității, utilizării și calității tehnologiilor informației și comunicațiilor prin alfabetizare digitală, e-învățare, e-incluziune, e-competențe și competențe antreprenoriale.

FEADR sprijină îmbunătățirea accesului în bandă largă și dezvoltarea TIC în zonele rurale. Acesta asigură finanțare cu precădere pentru:

- investiții în infrastructură;
- servicii IT și întreprinderi IT din zonele rurale;
- inovații tehnologice în sectoarele agricol și silvic;
- sisteme IT în industria agroalimentară;
- clustere și rețele;
- formare profesională în materie de TIC și furnizarea de servicii specifice de consultanță în materie de TIC pentru IMM-urile și fermierii din mediul rural;
- aplicații TIC pentru e-guvernare, e-incluziune, e-învățare, e-cultură, e-comerț etc.

OT 2 ȘI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

Rețelele prioritare ale UE sunt finanțate prin intermediul **Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE)**, în timp ce **FEDR și FEADR sprijină infrastructura complementară de la nivel local și**

regional. Conform principiului de necumulare, nu este posibilă combinarea granturilor pentru același proiect.

MIE și Banca Europeană de Investiții (BEI) furnizează **finanțare inițială și asistență tehnică** pentru un număr limitat de inițiative în materie de bandă largă. Proiectele care doresc să beneficieze în mod direct de MIE vor trebui să facă dovada unor soluții tehnologice ultramoderne și să reprezinte fie modele inovatoare de afaceri, fie soluții care să poată fi reproduse cu ușurință. **Instrumentele financiare din cadrul MIE pot fi combinate cu granturi provenite din alte surse UE.**

Selectarea celui mai adecvat instrument de finanțare ia în calcul potențialul de a genera venituri al operațiunii, precum și nivelul de risc al acesteia.

Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) pot fi, de asemenea, regăsite în multe domenii ale programului **Orizont 2020**. Plecând de la această premisă, a fost elaborat un ghid pentru sprijinirea proiectelor potențiale în identificarea tematicilor legate de TIC în cadrul programului Orizont 2020, care poate fi accesat pe site-ul [Agendei digitale pentru Europa](#).

O UNIVERSITATE DIN SCOTIA COMBINĂ FINANȚAREA DIN FEDR SI FSE CU FINANȚAREA UE PENTRU CERCETARE

În perioadele anterioare de programare, FEDR a sprijinit University of the Highlands & Islands (UHI) să își dezvolte capacitatea de cercetare și infrastructura IT, în timp ce finanțarea oferită de FSE a fost esențială în elaborarea materialelor de curs și a programei pentru sprijinirea cursanților care nu au frecventat formele tradiționale de învățământ.

Așa-numitul MERIKA sau Accelerator de inovații și cunoștințe în materie de cercetare în domeniul energiei marine reprezintă o inițiativă ambițioasă lansată de UHI, care a transformat Facultatea de științe, medicină și inginerie din cadrul universității într-un centru de referință pentru cercetarea și inovarea în domeniul energiei marine. Finanțat prin cel de-al șaptelea program cadru de cercetare, predecesorul programului Orizont 2020, proiectul MERIKA se va desfășura în perioada 2014-2017.

Al treilea obiectiv al **programului UE în domeniul sănătății**, care pune accentul pe sistemele de sănătate inovatoare, eficiente și durabile, include sprijin pentru sistemele și capacitățile de e-sănătate.

► Linkuri utile

Informațiile despre finanțarea disponibilă pentru teme și proiectele legate de **Agenda digitală** pot fi accesate în mod direct prin intermediul site-ului [Agendei digitale pentru Europa](#).

Comunități conectate este o inițiativă a Comisiei, dedicată sprijinirii regiunilor și orașelor pentru dezvoltarea rețelelor lor în bandă largă. Inițiativa susține o serie de proiecte pilot inovatoare în procesul de implementare a rețelelor în bandă largă de mare viteză, acestea putând fi reproduse în întreaga UE. Potențialii beneficiari pot [trimite idei](#). De asemenea, vă rugăm să trimiteți un e-mail la EC-CONNECTED-COMMUNITIES@ec.europa.eu pentru informații mai detaliate.

Portalul european de bandă largă este o platformă de informare dedicată părților interesate, care furnizează informații privind proiectele, strategiile și planurile de acțiune în materie de bandă largă pentru fiecare stat membru în parte. Potențialii beneficiari se pot înscrie pe [Portalul european de bandă largă](#).

4.3. OT 3: Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (în cazul FEPAM)

Politica de coeziune este vitală pentru dezvoltarea IMM-urilor. Astfel cum se arată în strategia Europa 2020, garantarea accesului deplin al IMM-urilor la creditare este esențială pentru îmbunătățirea inovării și a stabilității pe termen lung în cadrul UE.

Pilonul II al politicii agricole comune (PAC) este un alt instrument util pentru dezvoltarea IMM-urilor, în special pentru agricultură, silvicultură și zone rurale.

OT 3 ȘI FONDURILE ESI

FEDR va sprijini antreprenoriatul prin:

- finanțarea incubatoarelor de afaceri;
- dezvoltarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri;
- susținerea creării și extinderii capacităților avansate de dezvoltare de produse și servicii;
- susținerea extinderii IMM-urilor pe piețele regionale, naționale și internaționale;
- implicarea în procesul de inovare.

FSE încurajează activitățile independente și crearea de IMM-uri inovatoare. Totodată, acesta:

- sprijină antreprenorii și angajații să se adapteze la schimbări;
- promovează întreprinderile sociale și o economie socială;
- mărește competitivitatea IMM-urilor prin promovarea adaptabilității întreprinderilor și lucrătorilor;

- sprijină organismele de educație și formare profesională.

FEADR finanțează toate sectoarele agricole, întreprinderile din sectorul silvic, precum și microîntreprinderile și întreprinderile mici din zonele rurale. Aceasta se desfășoară prin:

- încurajarea cooperării între diverse întreprinderi și părți interesate, rețele și clustere;
- stimularea inovării în agricultură prin intermediul parteneriatului european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii;
- încurajarea adaptării IMM-urilor la schimbările climatice prin furnizarea de diverse tipuri de sprijin direcționat, inclusiv de servicii de consiliere în materie de mediu.

FEPAM sporește competitivitatea IMM-urilor în sectorul pescuitului și acvaculturii. Fondurile sunt oferite pentru consolidarea dezvoltării tehnologice și a inovării în următoarele domenii:

- eficiență energetică și transfer de cunoștințe;
- servicii de consiliere care furnizează expertiză în materie de strategii de afaceri și marketing, precum și în ceea ce privește durabilitatea mediului;
- parteneriate între pescari și oameni de știință;
- diversificarea și îmbunătățirea siguranței și a condițiilor de muncă de pe vasele de pescuit.

În cazurile în care [instrumentele financiare](#) oferă sprijin întreprinderilor, inclusiv IMM-urilor, acest sprijin va încuraja crearea de noi întreprinderi prin:

- furnizarea capitalului inițial, de înființare și de extindere;

- asigurarea capitalului pentru consolidarea întreprinderii sau pentru noi proiecte;
- susținerea pătrunderii pe noi piețe a întreprinderilor.

Acest sprijin ar putea include investiții în activele corporale și necorporale, precum și în capitalul circulant în temeiul normelor de reglementare a ajutorului din respectivul stat membru UE. Totodată, acesta poate include costurile asociate transferului drepturilor de proprietate, cu condiția ca astfel de transferuri să aibă loc între investitori independenți.

OT 3 SI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

IMM-urile sunt încurajate să profite de finanțarea disponibilă prin inițiativele [COSME](#) și [Europa creativă](#).

De asemenea, IMM-urile sunt încurajate să participe la întregul **program Orizont 2020** și în special în cadrul componentei **Poziția de lider în sectorul industrial** a acestuia:

Acțiunile aferente obiectivului **Poziția de lider în domeniul tehnologiilor generice și industriale (LEITs)** sunt axate pe TIC, nanotehnologii, materiale avansate, biotehnologie, producție și spațiu.

Accesul la finanțare de risc încurajează capitalul privat și capitalul de risc. În cadrul obiectivului „Accesul la finanțarea de risc”, programul Orizont 2020 va sprijini facilitarea accesului întreprinderilor și al altor tipuri de organizații implicate în activități de C&I la împrumuturi, garanții, contragarantii, precum și la finanțare de tip hibrid, mezanin și prin capitaluri proprii.

Inovarea la nivelul IMM-urilor este un instrument orientat către viitor care vine să suplimenteze fondurile ESI, inclusiv **instrumentul pentru IMM-uri**, susținerea **inițiativei EUREKA/Eurostars**, care alocă finanțare proiectelor transnaționale de cooperare ale IMM-urilor cu preocupare intensă pentru cercetare și diverse acțiuni

dedicate dezvoltării IMM-urilor și asigurării de servicii îmbunătățite de sprijin pentru inovare.

Disponând de o finanțare de circa 3 miliarde EUR pentru perioada 2014-2020, **instrumentul pentru IMM-uri** sprijină IMM-urilor să dezvolte idei inovatoare revoluționare, pregătite să fie comercializate pe piața globală. Activitățile eligibile pentru sprijin și cererile de propuneri sunt menționate în [programul de activitate](#) pentru 2014-2015.

Instrumentele financiare ale programului Orizont 2020 cooperează cu cele din cadrul COSME. Mai mult informații despre băncile și fondurile care furnizează [finanțare de risc cu sprijinul UE](#).

[Banca Europeană de Investiții \(BEI\)](#) și [Fondul European de Investiții \(FEI\)](#) dețin un rol important în implementarea fiecărui mecanism financiar în numele Comisiei și în parteneriat cu aceasta.

The [Agentia Executivă pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii \(EASME\)](#) a fost înființată de Comisie cu scopul de a gestiona mai multe programe UE, inclusiv cea mai mare parte a inițiativei COSME, Rețeaua întreprinderilor europene (EEN) și o parte din programul Orizont 2020 – în special componentele „Inovarea la nivelul IMM-urilor” și „Poziția de lider în domeniul tehnologiilor generice și industriale”.

Europa creativă: Comunicarea „Europa 2020” a Comisiei subliniază că UE ar trebui să asigure condiții cadru mai atractive pentru inovare și creativitate. Sectoarele culturale și creative sunt, prin urmare, o sursă de idei inovatoare care pot fi transformate în produse și servicii, care, în schimb, pot genera creștere și locuri de muncă și pot răspunde schimbărilor societale. Potrivit Comunicării, accesul la finanțare ar trebui îmbunătățit pentru a sprijini realizarea întregului potențial economic al acestor sectoare.

Instrumentul de garantare pentru sectoarele cultural și creativ, care va fi introdus în anul 2016, răspunde acestor necesități și, grație efectului său multiplicator, este preconizat să genereze până la 750 milioane EUR¹³ pentru **întreprinderile mici care activează** în aceste două sectoare.

Nu există nicio excepție de la principiul de necumulare în regulamentele privind inițiativele Europa creativă și COSME¹⁴. Totuși, instrumentele financiare pot fi combinate cu granturi, subvenții la dobândă și contribuții la comisioanele de garantare.

► Mai multe informații

O nouă versiune a [instrumentului Registrul beneficiarilor](#), care a fost lansată la 28 februarie 2014, include un chestionar care stabilește dacă o organizație este un IMM, în conformitate cu Recomandarea 2003/361/EC a UE, precum și dacă aceasta este eligibilă pentru finanțare în cadrul anumitor acțiuni Orizont 2020.

13 Suma totală a garanției, inclusiv partea finanțată de instituțiile de finanțare.

14 A se avea în vedere totuși că articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul COSME prevede următoarele: „Rețeaua întreprinderilor europene poate fi utilizată și în scopul furnizării de servicii în numele altor programe ale Uniunii, cum ar fi programul Orizont 2020, inclusiv servicii de consiliere dedicate încurajării participării IMM-urilor la alte programe ale Uniunii.” Unele servicii pe care partenerii Rețelei întreprinderilor europene le furnizează în mod direct IMM-urilor ar putea intra la rândul lor sub incidența obiectivelor programelor operaționale și, prin urmare, ar putea fi separate și sprijinite prin granturi din fondurile ESI și în condiții specifice acestor fonduri.

4.4. OT 4: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele

FEDR, FC și FEADR sunt preconizate să accelereze, fiecare în parte, implementarea legislației UE în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică. Regulamentul de stabilire a unor norme comune aplicabile fondurilor ESI solicită statelor membre să furnizeze informații cu privire la modul în care vor combate schimbările climatice. Această cerință este conformă cu obiectivul UE de a aloca cel puțin 20 % din bugetul său pentru limitarea schimbărilor climatice.

OT 4 ȘI FONDURILE ESI

Atât **FEDR**, cât și **FC** se concentrează pe:

- eficiența energetică și energia din surse regenerabile;
- cogenerarea cu randament ridicat;
- rețele inteligente de distribuție și planuri integrate de acțiune privind emisiile reduse de dioxid de carbon și durabilitatea energetică în zonele urbane.

Totodată, FEDR sprijină cercetarea și inovarea în domeniul tehnologiilor cu emisii reduse de carbon.

FEADR sprijină transformarea clădirilor aflate în interiorul sau în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii eficienței energetice, reducerii costurilor, creării de locuri de muncă și atragerii de investiții. De asemenea, se preconizează investirea în producția din cadrul fermelor, precum și utilizarea energiei din surse regenerabile în zonele rurale.

FEPAM îmbunătățește eficiența energetică pe vasele de pescuit, prin investirea în echipamente și prin introducerea controalelor de audit privind eficiența energetică și a altor scheme. Totodată, este disponibil sprijinul pentru creșterea eficienței resurselor în acvacultură.

Tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon impune, de asemenea, noi aptitudini în sectorul construcțiilor. În acest caz, **FSE** ar putea asigura formare și educație, precum și mecanisme pentru a răspunde cererii și ofertei de aptitudini în materie de mediu.

FORMARE PENTRU UN VIITOR SUSTENABIL

Cu o finanțare din FSE în valoare de 800 000 GBP, proiectul Greenways to Work s-a desfășurat în perioada august 2009-iulie 2012 în Regatul Unit. Acesta a oferit programe de formare în materie de reciclare, tehnologie regenerabilă și eficiență energetică.

Unul din obiectele proiectului a fost acela de a reduce așa-numita penurie de combustibili pentru rezidenții locuințelor sociale. Proiectul a oferit programe de formare pentru personalul propriu, precum și pentru personalul de asistență socială de primă linie, în vederea dobândirii de aptitudini pentru consilierea rezidenților cu privire la modalitățile de eficientizare a spațiilor locative proprii din punctul de vedere al consumului de combustibili.

Totodată, au beneficiat de formare între-prinderile locale din domeniul construc-țiilor și instalațiilor cu privire la tehnicile de instalare a panourilor solare fotovoltaice, a pompelor de căldură pentru consumatori casnici și a sistemelor termice solare de încălzire a apei. Odată formați, acești lucrători au putut sprijini consumatorii arondați să obțină gratuit granturi guvernamentale pentru instalarea de echipamente de economisire a energiei.

Proiectul s-a derulat în paralel cu un program FEDR destinat îmbunătățirii izolației locuințelor în West Cumbria. Totodată, finanțarea a constituit o sursă de inspirație pentru formatori în sensul elaborării și derulării de cursuri relevante.

În mod similar, o combinație între finanțarea **FEDR** și finanțarea **FEADR** ar putea fi utilizată pentru a dezvolta surse regenerabile de energie. Printre exemple se numără instalarea de boilere alimentate cu biomasă sau aşchii de lemn sau promovarea agriculturii bazate pe biomasă.

PROMOVAREA CULTURILOR ENERGETICE

Culturile energetice oferă alternative la combustibilii fosili și pot contribui la îndeplinirea obiectivelor UE privind atenuarea schimbărilor climatice. În cadrul FEADR, un grup de acțiune locală din Sud du Pays de Saint-Brieuc din Franța a încurajat fermierii să ia în calcul culturile energetice ca fiind o oportunitate ecologică de diversificare a activității.

Un astfel de fermier a primit finanțare pentru testarea potențialului utilizării culturii de Miscanthus ca biocombustibil, iar rezultatele au fost impresionante. „Culturile de Miscanthus sunt mult mai simplu de produs decât alte culturi. În fiecare an, un singur hectar de această cultură energetică poate absorbi în jur de 36 de tone de dioxid de carbon. De asemenea, acestea pot fi utilizate în producția de aşchii sau peleți pentru încălzire, putând fi totodată transformate în etanol”, a explicat el.

OT 4 SI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

Subprogramul LIFE pentru politici climatice finanțează proiecte în domeniul atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, precum și în domeniul guvernantei și informării în domeniul climei.

Există numeroase domenii în care fondurile ESI și LIFE pot colabora, și anume:

- **Proiectele integrate** care necesită o combinație între granturile LIFE și alte surse de finanțare orientate către implementarea planurilor sau strategiilor regionale, multiregionale sau naționale impuse de politica sau legislația UE în domeniul schimbărilor climatice.
- **Proiectele secvențiale**, în cadrul cărora LIFE ar putea să sprijine diverse proiecte pilot în materie de eficiență energetică. Aceste proiecte ar putea fi ulterior îmbunătățite sau reproduse prin intermediul investițiilor din fondurile ESI ori diseminate cu sprijinul rețelelor transnaționale ale fondurilor ESI.
- Fondurile ESI ar putea sprijini **proiecte inovatoare** cu finanțare LIFE pentru susținerea activităților de evaluare și diseminare.

Provocarea societală „Surse de energie sigure, ecologice și eficiente” din cadrul programului Orizont 2020 urmărește instituirea unui sistem energetic competitiv, prin intermediul a șapte domenii de cercetare specifice:

- reducerea consumului de energie și a amprentei de carbon;
- furnizarea de energie electrică cu costuri și cu emisii de dioxid de carbon reduse;
- combustibili alternativi și surse mobile de energie;
- o rețea de energie electrică europeană unică și inteligentă;
- noi cunoștințe și tehnologii;
- soliditatea luării deciziilor și a angajamentului public;
- comercializarea inovațiilor din domeniul energiei.

Provocarea societală „Transporturi inteligente, ecologice și integrate” din cadrul programului Orizont 2020

sprijină dezvoltarea unui transport eficient din punctul de vedere al resurselor, care respectă mediul, precum și poziția de lider la nivel mondial a industriei europene a transporturilor. Aceasta încurajează totodată o mai bună mobilitate, o congestiune mai redusă a traficului, mai multă siguranță și securitate.

Ar putea fi derulate **proiecte comune între fondurile ESI și programul Orizont 2020** în diverse domenii, printre care:

- comercializarea inovațiilor din domeniul energiei pentru proiecte privind implementarea politicilor energetice;
- pregătirea terenului pentru investiții;
- consolidarea capacității;
- influențarea acceptării publice;
- finanțarea inițiatorilor de proiecte, cum ar fi centrele de cercetare.

Sprijinul oferit prin programul Orizont 2020 pentru activitățile de comercializare ar putea fi combinat cu finanțarea FSE pentru programe de formare și educație destinate dezvoltării de competențe ecologice.

FSE SPRIJINĂ CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ ECOLOGICE ÎN ROMÂNIA

Întreprinderile românești au colaborat în cadrul unui program cu finanțare din FSE, care a venit în sprijinul persoanelor disponibilizate din sectorul energetic. Proiectul intitulat „De la restructurare la ocupare” a sprijinit aproximativ 100 de șomeri din sud-estul României. Având în vedere calificările și experiența deținute, aceștia aveau datele necesare pentru a activa în sectorul emergent al energiei din surse regenerabile. În acest sector au fost identificate oportunități, iar persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă au fost sprijinite în dobândirea competențelor suplimentare necesare obținerii unui astfel de loc de muncă.

Fondurile ESI ar putea asigura finanțarea necesară pentru susținerea sau comercializarea unui proiect Orizont 2020, astfel cum se poate observa din exemplul de mai jos.

FEADR SPRIJINĂ INOVAREA RURALĂ ÎN MATERIE DE TEHNOLOGII ECOLOGICE

Susținerea inovării rurale reprezintă o etapă esențială a dezvoltării rurale. Un exemplu de proiect LEADER derulat în cadrul unei ferme de porcine din Franța a arătat cum poate fi utilizat un astfel de sprijin pentru îmbunătățirea eficienței energetice a grajdurilor de animale. A fost creat un sistem inovator de gestionare a gunoierului de grajd, care reduce emisiile de amoniac și, prin urmare, necesitatea purificării aerului. Totodată, a fost aplicată o izolație robustă pentru a îmbunătăți și mai mult amprenta de mediu a clădirii. Rezultatele au generat economii de energie de 99,6 % pentru încălzire și de 75 % pentru ventilație.

MIE Energie și fondurile ESI sunt complementare, întrucât MIE sprijină infrastructura energetică, iar FEDR, FC și FEADR pot finanța rețelele inteligente de distribuție a energiei electrice.

4.5. OT 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor

OT 5 SI FONDURILE ESI

FEDR și **FC** pun accentul pe elaborarea de strategii și planuri de acțiune pentru adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor la nivel național, regional și local. Acestea contribuie totodată la dezvoltarea de instrumente și investiții pentru sistemele de gestionare a dezastrelor.

FEADR sprijină:

- gestionarea durabilă a apei;
- ameliorarea gestionării solului;
- menținerea diversității genetice.

FSE poate suplimenta activitățile din acest domeniu prin programe dedicate de educație, formare și îmbunătățire a competențelor forței de muncă în ceea ce privește prevenirea și gestionarea riscurilor, precum și adaptarea la schimbările climatice.

Fondurile se pot combina în diverse domenii, între care:

- atenuarea schimbărilor climatice;
- protecția mediului și eficiența utilizării resurselor;
- inovare și dezvoltare tehnologică pentru adaptarea la schimbările climatice;
- sprijinirea întreprinderilor pentru adaptarea măsurilor și tehnologiilor;
- acțiuni pentru reducerea poluării apei generate de agricultură.

OT 5 SI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

Subprogramul LIFE pentru politici climatice sprijină proiecte în domeniul atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, precum și în domeniul guvernării și informării în materie de climă.

Trei „provocări societale” din cadrul programului **Orizont 2020** sunt relevante pentru acest obiectiv tematic:

- securitate alimentară, agricultură și silvicultură durabile, cercetare marină, maritimă și privind apele interioare și bioeconomie;
- combaterea schimbărilor climatice, mediu, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime;
- societăți sigure – protecția libertății și a securității Europei și a cetățenilor săi.

Instrumentul financiar de protecție civilă urmărește să sprijine și să suplimenteze eforturile statelor membre de a proteja populația, mediul și bunurile materiale, inclusiv patrimoniul cultural, în situația producerii dezastrelor naturale și provocate de om, a actelor de terorism, a accidentelor tehnologice, radiologice sau de mediu. Bugetul său se ridică la 368 milioane EUR. Programele de lucru și detaliile privind cererile anuale de propuneri sunt publicate pe site-ul web al Direcției Generale [Ajutor Umanitar și Protecție Civilă](#) a Comisiei.

Instrumentul financiar de protecție civilă acoperă, între altele, studiile și proiectele de prevenire și de pregătire în caz de dezastre, acestea fiind domeniile de intervenție care pot completa, cel mai probabil, proiectele din cadrul politicii de coeziune, inclusiv:

- **proiecte de prevenire** orientate către atingerea unui nivel mai ridicat de protecție și reziliență în fața dezastrelor prin prevenirea sau reducerea efectului acestora;

- **proiecte de pregătire** care sporesc gradul de conștientizare în rândul specialiștilor și voluntarilor din domeniul protecției civile și al poluării marine cu privire la pregătirea în caz de dezastre.

Proiectele potențiale pot:

- să studieze, să conceapă, să dezvolte, să testeze și să implementeze practici inovatoare;
- să evalueze și să îmbunătățească practicile existente;
- să dezvolte orientări generale;
- să identifice și să disemineze cele mai bune practici grație cooperării transnaționale.

Activitatea acestor proiecte ar putea fi diseminată la scară largă prin intermediul fondurilor ESI.

NOILE TEHNOLOGII OFERĂ O ABORDARE ECO-SENSIBILĂ LA PROTECȚIA CONTRA INUNDAȚIILOR.

Noile tehnologii îmbunătățesc deja amprenta de mediu a digurilor tradiționale din Germania. Un proiect FEADR care utilizează o astfel de tehnologie pe valea Rinului arată cum pot fi folosite fondurile UE de dezvoltare rurală pentru a furniza abordări eco-sensibile cu privire la serviciile de mediu în materie de inundații.

În cadrul acestui proiect, au fost incluse lucrări specifice de asistență în caz de inundații în cadrul programului de dezvoltare rurală. Sprijinul FEADR a permis o implementare mai rapidă a programului privind protecția contra inundațiilor în ceea ce privește reabilitarea digurilor existente, construcția de noi diguri, precum și construcția de mecanisme de colectare a apelor fluviale, cum ar fi polderele.

Sprijinul a fost utilizat totodată pentru relocarea digurilor, acestea fiind măsuri care nu sunt destinate exclusiv protecției împotriva inundațiilor, ci vizează, de asemenea, îmbunătățirea ecosistemului. Măsurile de modernizare a digurilor includ în prezent posibilitatea relocării digurilor pentru a crea, de exemplu, alte zone umede.

Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE)

a fost înființat în anul 2002 pentru a reacționa în fața dezastrelor naturale majore și a demonstra solidaritatea europeană în regiunile afectate din întreaga Europă. De la înființarea sa, fondul a fost utilizat pentru a contracara diferite evenimente catastrofale, printre care inundații, incendii forestiere, cutremure, furtuni și secetă. FSUE suplimentează cheltuielile publice ale statelor membre efectuate pentru operațiunile de urgență de maximă importanță derulate în patru domenii principale:

- reabilitarea de urgență a infrastructurii;
- asigurarea spațiilor temporare de locuit și a serviciilor de urgență;
- asigurarea imediată a infrastructurilor de prevenire și a măsurilor de protecție a patrimoniului cultural;
- igienizarea zonelor afectate de dezastre, inclusiv a zonelor naturale.

Fondul este limitat la finanțarea daunelor care nu pot fi asigurate și nu acoperă daunele private. Acțiunile pe termen lung – cum ar fi lucrările de reconstrucție de durată îndelungată, redresarea economică și prevenirea – nu sunt eligibile pentru ajutor din FSUE, însă s-ar putea încadra pentru obținerea de asistență din fondurile ESI.

► **Mai multe informații despre [Fondul de solidaritate al UE](#).**

4.6. OT 6: Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor

OT 6 ȘI FONDURILE ESI

FEDR și **FC** investesc în aprovizionarea eficientă cu apă, tratarea apei uzate și reutilizarea apei, gestionarea deșeurilor și infrastructura ecologică. Totodată, acestea investesc în acțiuni vizând reducerea poluării atmosferice legate de transporturi, îmbunătățirea infrastructurii publice de transport și promovarea de forme alternative de transport.

Separat, **FEDR** sprijină investițiile în materie de diversificare a economiilor locale prin protejarea și îmbunătățirea patrimoniului cultural și a peisajelor. Acestea finanțează, de asemenea, dezvoltarea urbană integrată și durabilă, printr-un sistem durabil de canalizare în zonele urbane, prin măsuri de deștelenire a solului, precum și reabilitarea siturilor contaminate și a infrastructurii culturale.

FEADR sprijină restaurarea, conservarea și îmbunătățirea biodiversității, inclusiv a zonelor Natura 2000 și a sistemelor agricole cu valoare naturală ridicată. Acesta protejează totodată peisajele europene prin promovarea unor metode agricole sănătoase, cum ar fi:

- agricultura organică;
- includerea zonelor cu faună și floră sălbatică în zonele agricole și silvice;

- acordarea de despăgubiri fermierilor și proprietarilor de păduri pentru cheltuielile efectuate în ceea ce privește zonele Natura 2000 și coridoarele desemnate pentru migrația speciilor sălbatice;
- creșterea eficienței utilizării apei în agricultură;
- introducerea de măsuri pentru îmbunătățirea calității apei și a solului.

FEPAM sprijină tranziția către un pescuit durabil din perspectiva mediului înconjurător. Aceasta asigură un echilibru între capacitatea de pescuit și resursele piscicole disponibile și contribuie la evitarea capturilor nedorite. Fondul investește în ecoinovații care reduc impactul pescuitului și al acvaculturii asupra mediului. De asemenea, sunt disponibile fonduri pentru proiectele de acvacultură care dau dovadă de un nivel ridicat de protecție a mediului și furnizează servicii de mediu. FEPAM promovează un grad mai ridicat de conformitate cu normele politicii comune în domeniul pescuitului, îmbunătățirea controlului pescuitului și garantarea datelor științifice necesare evaluării stării biologice a stocurilor de pește. Mai mult, fondul sprijină directiva cadru „Strategia pentru mediul marin” în vederea atingerii unei „stări ecologice bune” pentru toate apele marine din UE până în anul 2020.

FSE își poate aduce contribuția la acest obiectiv tematic prin îmbunătățirea educației și formării specialiștilor, studenților, profesorilor și șomerilor, astfel încât să se asigure consolidarea competențelor și aptitudinilor acestora în materie de mediu. FSE poate contribui la crearea de noi locuri de muncă în sectorul mediului și al turismului. **FEADR** și **FEPAM** dispun, de asemenea, de surse suplimentare de finanțare pentru dezvoltarea competențelor specifice sectoarelor agriculturii și pescuitului.

PROTEJAREA CENTURII VERZI DIN JURUL ORASULUI VITORIA-GASTEIZ

Centura verde din Vitoria-Gasteiz, Spania, cuprinde o serie de parcuri și zone cu o valoare ecologică ridicată care înconjoară orașul. Centura joacă rolul de zonă tampon, așa-numiții „plămâni verzi” dintre zona urbană și zonele rurale adiacente. Proiectul oferă o soluție pentru restaurarea și conservarea spațiilor degradate cu valoare ecologică ridicată și contribuie la îndeplinirea cerinței publicului referitoare la facilitățile de agrement în aer liber.

Inițiativa îmbunătățește competențele în materie de biodiversitate și creează locuri de muncă prin furnizarea de cursuri de formare pentru conservarea zonelor ecologice și menținerea activităților de horticultură ecologică și grădinărit, precum și pentru programele de amenajare destinate șomerilor de lungă durată. Pe lângă finanțarea din Fondul de coeziune, proiectul a beneficiat de sprijin din partea FSE pentru programele de formare și cercetare destinate gestionării eficiente a Centurii verzi.

► **Mai multe informații despre Centura verde din jurul orașului Vitoria-Gasteiz.**

Proiectele pot combina aceste două fluxuri de finanțare prin instituirea de proiecte paralele într-un anumit loc cu finanțare LIFE. În continuare, vă prezentăm exemple de proiecte LIFE care au folosit o combinație de fonduri complementare.

DIN LAPONIA

Un proiect desfășurat în centrul Laponiei a promovat ecoturismul și activitățile de agrement în primele cinci cele mai mari zone protejate din regiune. Proiectul a combinat finanțarea LIFE+ și FEDR pentru construcția infrastructurii turistice necesare, cum ar fi traseele de drumeție și turnurile de observație pentru urmărirea păsărilor. În plus, alte proiecte au combinat fondurile urmând același proces.

► **A se consulta proiectul BirdLife din Slovenia drept un alt exemplu.**

CREȘTEREA EFECTIVELOR DE RÂȘI IBERICI ÎN ANDALUZIA

Un proiect inițial LIFE+ derulat de administrația regională din Andaluzia a contribuit la stabilirea celei mai bune metode de lansare a unui plan de refacere a efectivelor de râși iberici. Un proiect LIFE+ de monitorizare a implementat o serie de acțiuni coordonate de conservare a speciei, printre care:

- creșterea efectivului speciilor pradă și îmbunătățirea legăturii dintre caracteristicile habitatului;
- reintroducerea și monitorizarea râșilor în arii atent selectate;
- soluționarea problemelor din zonele de risc, unde amenințările și riscurile la adresa speciei au fost deosebit de ridicate;
- desfășurarea de campanii de sensibilizare pentru ca locuitorii și vizitatorii zonei să înțeleagă mai bine problema protejării râșilor.

OT 6 ȘI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

Fondurile ESI și subprogramul **LIFE pentru mediu** se completează reciproc întrucât prioritățile lor privind mediul și eficiența utilizării resurselor sunt similare. Subprogramul LIFE pentru mediu sprijină proiecte în următoarele sectoare: mediu și eficiența utilizării resurselor; natură și biodiversitate; guvernanță și informare în domeniul mediului.

FEDR, FC și LIFE pot sprijini în cadrul priorității „Mediu și eficiența utilizării resurselor” investiții în sectorul deșeurilor și al apei pentru promovarea eficienței utilizării resurselor. În mod similar, acestea pot cofinanța proiecte care protejează biodiversitatea și patrimoniul natural.

FEADR a oferit finanțare pentru lucrările de gestionare a habitatului aflate în curs de desfășurare, prin intermediul unor plăți efectuate către proprietarii terenurilor în scopul transformării acestora în spații favorabile pentru râși.

În plus, FEDR a cofinanțat acțiunile de conservare cu impact ridicat, inclusiv înființarea unor centre zoologice strategice și a unor spații pentru vizitatori.

Ca urmare a acestui model de finanțare integrat, râsul iberic crescut în centrele zoologice finanțate din FEDR este în siguranță și se simte ca acasă în noile habitate, înregistrând o creștere a efectivelor speciei. Aceasta s-a datorat activităților inițiate susținute de LIFE, precum și contribuției recurente din partea FEADR.

► **Mai multe despre** [proiectul LIFE privind râsul iberic](#).

PROTEJAREA HABITATELOR DIN MEDIUL SUBMARIN DIN ANDALUZIA

Pajiștile submarine Posidonia oceanica din Andaluzia reprezintă un ecosistem unic care îmbunătățește calitatea aerului, protejează coasta de eroziune și găzduiește populații importante de pește. Habitatul atrage, de asemenea, mulți turiști grație frumuseții sale naturale. Totuși, acest ecosistem a fost amenințat din cauza poluării, a ancorării vaselor, a pescuitului necontrolat cu traulul și a pescuitului local, precum și din cauza creșterii efectivelor de specii exotice invazive. Obiectivul principal al acestui proiect LIFE+ Natură și biodiversitate a fost acela de a îmbunătăți conservarea pajiștilor Posidonia oceanica.

FEP a sprijinit acest proiect LIFE+ prin furnizarea de asistență financiară suplimentară pentru construcția de recifuri artificiale și balize de semnalizare în vederea demarcării zonei.

În plus, datorită numeroaselor activități de sensibilizare, zeci de voluntari contribuie anual la menținerea sub control a stării de sănătate a acestui ecosistem important și amenințat din zona mediterană.

► **Mai multe informații despre** [pajiștile Posidonia oceanica](#).

Provocarea societală **„Combaterea schimbărilor climatice, mediu, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime”** din cadrul programului **Orizont 2020** este orientată către o economie și o societate în care resursele sunt utilizate în mod eficient și care sunt rezistente la schimbările climatice. Aceasta urmărește totodată protejarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și a ecosistemelor, precum și aprovizionarea durabilă cu materii prime și utilizarea durabilă a acestora, pentru a veni în întâmpinarea necesităților unei populații globale în creștere.

Acțiunile din cadrul acestui program de activitate combat lacunele din baza de cunoștințe necesare pentru înțelegerea modificărilor mediului, pentru identificarea politicilor, metodelor și instrumentelor care să furnizeze cele mai eficiente soluții la aceste provocări, sprijinind totodată inovatorii și întreprinderile pentru a veni cu soluții ecologice pe piață.

Ar putea fi instituite proiecte comune cu fonduri ESI pentru finanțarea unei infrastructuri pentru gestionarea deșeurilor, de exemplu.

De asemenea, pot fi identificate legături cu inițiativa **Europa creativă**, în cadrul programelor transfrontaliere de cooperare teritorială europeană. FEDR¹⁵ și FC sprijină proiecte care conservă, protejează și dezvoltă patrimoniul natural și cultural. Acțiunile ar putea include renovarea clădirilor culturale, inițiative în domeniul turismului și proiecte educaționale.

Granturile acordate în cadrul inițiativei Europa creativă ar putea finanța diverse proiecte transnaționale și de cooperare. În continuare, sunt prezentate două exemple de proiecte finanțate din FEDR în cadrul programului de cooperare transfrontalieră din sudul Mării Baltice, care arată că această finanțare poate conferi într-adevăr o valoare adăugată regiunilor.

PROMOVAREA PATRIMONIULUI CULTURAL ÎN BENEFICIUL REGIUNILOR

Patru regiuni din sudul Mării Baltice – Bornholm din Danemarca, Rügen din Germania, Świnoujście din Polonia și partea de sud-est a provinciei Skåne – sunt zone frontaliere bogate în atracții naturale și patrimoniu cultural. Ca urmare a evoluțiilor democratice din Europa Centrală și de Est și grație proximității geografice dintre regiuni, era logic ca aceste patru regiuni să colaboreze în vederea realizării obiectivelor comune. Finanțat prin programul South Baltic, proiectul Four Corners Heritage a promovat toate regiunile ca fiind o singură destinație.

Proiectul a realizat această promovare prin evidențierea nenumăratelor comori arheologice și evenimente culturale care transformă regiunea într-un spațiu fascinant pentru turiști și rezidenți. Printr-o colaborare profesională în rețea și printr-o strânsă cooperare, au fost dezvoltate proiecte comune în materie de cultură, turism, comunicații și infrastructură, care au fost implementate cu succes, spre beneficiul întregii zone. Proiectul a plasat în final zona Four Corners pe lista destinațiilor de vizitat, îmbunătățindu-i substanțial vizibilitatea la nivel internațional.

Proiectul SeaSide este o altă inițiativă finanțată în cadrul programului South Baltic. Prin implicarea zonelor de coastă ale Danemarcei, Germaniei, Lituaniei, Poloniei și Suediei, proiectul a profitat de patrimoniul comun maritim și cultural care unește aceste regiuni.

În cadrul proiectului au fost organizate diverse festivaluri tematice în orașele situate de-a lungul zonei de coastă, care au ilustrat patrimoniul comun maritim și cultural al regiunii. Așa-numita inițiativă „Baltic Sail” a fost conexasă la aceste festivaluri și a oferit excursii cu vaporul între orașele Gdańsk din Polonia, Klaipėda din Lituania, Karlskrona din Suedia, Nysted din Danemarca și Rostock și Sassnitz din Germania. Aceste excursii au fost promovate pe piețele internaționale, crescând astfel semnificativ numărul turiștilor din regiune. O altă atracție populară s-a dovedit a fi o expoziție reunită privind patrimoniul comun maritim și cultural al regiunilor. Per ansamblu, proiectul SeaSide a plasat zona de sud a regiunii Baltice în rândul destinațiilor turistice importante atât pe plan național, cât și la nivel internațional.

15 A se avea în vedere că investițiile în renovarea clădirilor istorice sau a patrimoniului cultural vor constitui o prioritate FEDR doar în cazul în care acestea se înscriu într-o strategie generală de dezvoltare economică și generează beneficii socio-economice directe la nivel local (de exemplu: impactul pozitiv asupra turismului sau asupra meșteșugurilor și sectoarelor industriale tradiționale) ori pentru o comunitate defavorizată specifică.

4.7. OT 7: Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

Rețelele transeuropene de transport (TEN-T) reprezintă un sistem planificat de rețele de transport rutier, feroviar, aerian și maritim de la nivelul Europei. Începând din ianuarie 2014, **UE are o nouă politică privind infrastructura de transport care conectează întregul continent.** Această politică va elimina decalajele dintre rețelele de transport din statele membre, precum și blocajele care împiedică încă buna funcționare a pieței interne, depășind barierele tehnice, cum ar fi incompatibilitatea standardelor actuale privind traficul feroviar. De asemenea, aceasta promovează și consolidează lanțurile intermodale integrate pentru transportul de pasageri și de marfă, optând totodată pentru tehnologizare.

OT 7 SI FONDURILE ESI

FEDR și **FC** sprijină diverse investiții în rețeaua TEN-T, printre care:

- conectarea nodurilor secundare și terțiare la TEN-T;
- sisteme de transport care respectă mediul;
- sisteme feroviare interoperabile;
- sisteme inteligente de distribuție, stocare și transport de energie.

FEADR poate suplimenta investițiile efectuate de FEDR și FC în rețelele majore TEN-T prin sprijinirea infrastructurii locale și/sau rurale de transport, precum și a serviciilor de transport în zonele rurale. În agricultură, ar putea beneficia de sprijin și tehnologiile inovatoare de transport cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficiente din punct de vedere energetic.

OT 7 SI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

În cadrul programului Orizont 2020, componenta [Transporturi inteligente, ecologice și integrate](#) dispune de un buget de 6,3 miliarde EUR pentru a contribui la dezvoltarea unui sistem de transport eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor, care respectă mediul.

În cadrul [MIE Transporturi](#), vor fi alocate 26,25 miliarde EUR pentru cofinanțarea proiectelor TEN-T. MIE finanțează proiecte de „interes comun”, cum ar fi proiectele de infrastructură cu valoare adăugată mare ale UE.

MIE este complementar fondurilor **FEDR**, **FC** și **FEADR**, iar investițiile în TEN-T efectuate din aceste fonduri trebuie să asigure că zonele urbane și rurale beneficiază de oportunitățile create de rețelele majore. Prin urmare, statele membre sunt încurajate să definească din timp schema de sprijin în cadrul căreia trebuie implementate proiectele de infrastructură TEN-T. Aceasta permite planificarea adecvată și investițiile eficiente.

Sinergii geografice: MIE se concentrează în principal asupra proiectelor identificate în prealabil, care au valoare adăugată mare pentru UE și se referă la coridoarele rețelei centrale TEN-T. Aceste investiții în infrastructurile cheie pot acționa în tandem cu proiectele finanțate din FEDR, FC și FEADR, localizate în alte părți ale rețelei centrale TEN-T, precum și în cadrul rețelei globale.

Proiectele care solicită granturi MIE pentru proiectele cu valoare adăugată mare pentru UE și de interes comun pot solicita, de asemenea, sprijin din fondurile ESI. Printre acestea se numără:

- proiecte referitoare la alte secțiuni ale rețelei de bază TEN-T, care nu au fost identificate în prealabil în anexa I la Regulamentul privind MIE;
- proiecte referitoare la rețeaua globală TEN-T;
- noduri de transport multimodal care conectează infrastructura secundară la rețeaua TEN-T.

ÎMBUNĂTĂȚIREA CONEXIUNILOR FERUVIARE PE CORIDORUL BALTIC

Pe coridorul rețelei centrale Marea Nordului – Marea Baltică, un proiect identificat în prealabil privind construcția unei noi căi ferate directe pe direcția nord-sud, care traversează orașele Tallinn, Riga, Kaunas și Varșovia, ar putea beneficia de finanțare prin MIE. Conexiunea între linia Rail Baltica și capitala Lituaniei, Vilnius, va fi modernizată. Întrucât conexiunea dintre Kaunas și Vilnius se află, de asemenea, în rețeaua de bază TEN-T, nefiind însă un proiect transfrontalier sau care să genereze blocaje, aceasta s-ar putea înscrie cu succes pentru finanțare din fondurile ESI.

În cazul **proiectelor paralele** într-o zonă comună, dezvoltarea infrastructurii poate fi sprijinită de MIE și de activitățile „flexibile” sprijinite din fondurile ESI. De exemplu, în paralel cu proiectele de construcție sau inovare în materie de infrastructuri ale rețelei de bază finanțate prin MIE, fondurile ESI ar putea sprijini activități concepute pentru a promova cooperarea interregională între părțile interesate sau pentru a reduce impactul asupra mediului al acestor infrastructuri, cum ar fi inițiativele de transport maritim ecologic dezvoltate în regiunea Mării Baltice.

PROIECTUL DE MODERNIZARE A LINIEI RAIL BALTICA

Studiul prealabil de fezabilitate aferent proiectului de modernizarea a liniei transfrontaliere Rail Baltica pe o distanță de 1 520 km a fost finanțat din FC. În cadrul programului INTERREG, FEDR a sprijinit crearea unei rețele regionale de părți interesate și a sporit gradul de conștientizare în rândul publicului și între sectoare. Reabilitarea tronsonului feroviar transfrontalier – Tartu-Valga – a fost sprijinită printr-un grant MIE (TEN-T) în valoare de 10,8 milioane EUR.

Găsirea unor soluții inovatoare la problemele legate de transport, cum ar fi mobilitatea și logistica urbană, reprezintă o nevoie comună a societății. Acesta este un domeniu în care multe regiuni și state membre și-au identificat avantajele competitive și potențialele atuuri în materie de cercetare și inovare. Prin urmare, este importantă acceptarea unor astfel de soluții inovatoare și bazate pe C&D, care ar putea oferi soluții la problemele din sectorul transporturilor.

În cazul în care este introdusă între prioritățile programelor de activitate anuale, finanțarea din cadrul **Orizont 2020** ar putea sprijini autoritățile publice să își regroupeze cererea de bunuri și servicii inovatoare. Totodată, aceasta ar putea sprijini achizițiile publice înainte de comercializare și achizițiile publice de soluții inovatoare, precum și procedurile adeseori complexe de achiziții.

Programul Orizont 2020 poate finanța C&I de bază și aplicată, în timp ce FEDR sau FC pot sprijini implementarea acestora.

PROIECTUL TIGER ABORDEAZĂ LOGISTICA TRANSPORTULUI DE MĂRFURI

Finanțat în baza celui de-al șaptelea program cadru de cercetare (FP7), TIGER este un proiect integrat de colaborare la scară largă dedicat dezvoltării transportului feroviar prin lanțuri logistice ale transportului de mărfuri. TIGER înseamnă „Tranzit prin intermediul unor concepte inovatoare privind accesul care răspund necesităților în materie de transport feroviar intermodal la nivel european” și ține cont de patru constrângeri ale transportului european:

- Soluționarea problemei creșterii substanțiale a cererii de mobilitate a mărfurilor cu ajutorul unei infrastructuri deficitare.
- Porturile de la granița cu UE sunt congestionate din cauza dificultăților legate de transferul transportului acestora pe căile navigabile interioare.
- Situația mediului înconjurător și schimbările climatice fac apel la o mobilitate mai durabilă. Este încurajată tranziția la transportul modal.
- Costurile și graficul construcțiilor arată că, în cazul oricărei extinderi a infrastructurii, va fi necesar cel puțin un deceniu pentru obținerea de beneficii. Prin urmare, este imperativă obținerea unui randament cât mai ridicat pentru infrastructurile europene disponibile.

Aceste aspecte sunt demonstrate mai profund prin patru proiecte pilot din cadrul inițiativei TIGER DEMO, finanțate din FEDR.

► **Mai multe informații despre proiectul TIGER DEMO.**

O REȚEA ENERGETICĂ INTELIGENTĂ ÎN SECTORUL FEROVIAȚ

Proiectul „Ferro Smart Grid” a dezvoltat prima rețea inteligentă pentru gestionarea energiei în sectorul feroviar. Proiectul a integrat trenuri conectate la rețea, precum și instalații auxiliare și vehicule electrice, în vederea obținerii unei alimentări eficiente, sigure și durabile cu electricitate.

În vederea realizării obiectivului acestui proiect, a fost dezvoltat cu sprijin FEDR un prototip experimental demonstrativ. Cel de-al șaptelea program cadru de cercetare, derulat în cadrul proiectului MERLIN, a sprijinit etapa următoare, pentru a demonstra viabilitatea sistemelor integrate de gestiune în obținerea unui consum mai durabil și optimizat de energie la nivelul sistemelor feroviare electrice din Europa.

► **Mai multe informații despre proiectul Ferro Smart Grid.**

4.8. OT 8: Promovarea unor locuri de muncă durabile și de calitate și sprijinirea mobilității lucrătorilor

Găsirea de soluții în ceea ce privește șomajul și consecințele sociale ale recente crize financiare reprezintă o prioritate majoră. Îmbunătățirea rezilienței pieței muncii și investirea în capitalul uman sunt esențiale pentru a oferi sprijin întreprinderilor în procesul de recrutare și adaptare, precum și pentru a permite unui număr mai mare de persoane să rămână active și să lucreze. În același timp, statele membre ar trebui să depună mai multe eforturi pentru creșterea capacității de inserție profesională a șomerilor de lungă durată, precum și a generațiilor mai vârstnice sau mai tinere.

În cadrul strategiei Europa 2020, UE a convenit asupra unei rate de ocupare a forței de muncă de 75 % pentru femei și bărbați până în anul 2020. **Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă** este una din principalele inițiative ale Comisiei, care va sprijini Europa în atingerea țintei privind ocuparea forței de muncă, stabilită pentru anul 2020. Documentul conține o serie de măsuri concrete care vor genera reforme menite să mărească flexi-

bilitatea și securitatea pe piața muncii, să asigure dobândirea competențelor adecvate pentru locurile de muncă actuale și viitoare, să îmbunătățească calitatea locurilor de muncă, să asigure condiții de lucru mai bune și să stimuleze crearea de locuri de muncă.

OT 8 SI FONDURILE ESI

În cadrul acestui obiectiv tematic, statele membre trebuie să pună accentul pe îndeplinirea obiectivelor naționale proprii în materie de ocupare a forței de muncă prin utilizarea **FSE** în vederea sprijinirii politicilor relevante.

Acțiunile sprijinite din FSE sunt orientate către integrarea durabilă pe piața muncii prin incluziune activă și mobilitate ocupațională și geografică. Totodată, proiectele de succes beneficiază de pe urma rețelelor de angajatori și de instituții de învățământ, precum și de pe urma dezvoltării inițiativelor locale în materie de ocupare a forței de muncă. Implementarea garanțiilor pentru tineret necesită o cooperare puternică cu partenerii sociali, serviciile de ocupare a forței de muncă și organismele de formare. Este esențială cooperarea cu angajatorii care oferă stagii de învățare la locul de muncă pentru tineri.

Cursurile de formare, atelierele de lucru și activitățile de coaching ar putea fi, la rândul lor, finanțate din **FEADR**. Sprijinul poate viza schimburile pe termen scurt privind gestionarea fermelor și a pădurilor, precum și vizitarea fermelor și a pădurilor. Acesta aduce beneficii persoanelor active în sectoarele agricol, alimentar și silvic, precum și IMM-urilor care funcționează în zonele rurale. Mai mult, acesta contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale și crește calitatea ocupării forței de muncă. FEADR încurajează, de asemenea, pătrunderea tinerilor în sectorul agricol prin diverse scheme dedicate tinerilor fermieri.

Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și a coeziunii teritoriale este

o prioritate a **FEPAM**, care va fi pusă în aplicare prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității. Realizarea obiectivului general al creșterii economice este urmărită prin intermediul incluziunii sociale, creării de locuri de muncă, sprijinirii capacității de inserție profesională și a mobilității forței de muncă în comunitățile costiere și interioare.

FEDR contribuie la constituirea de incubatoare de afaceri și oferă sprijin investițiilor în favoarea activităților independente și microîntreprinderilor. De asemenea, acesta promovează o creștere favorabilă ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea regiunilor industriale aflate în declin, precum și prin îmbunătățirea accesibilității resurselor naturale și culturale de bază.

Sprijinul poate include totodată inițiativele locale în materie de dezvoltare și ajutorul pentru structurile care furnizează servicii de proximitate pentru a crea noi locuri de muncă, atunci când aceste inițiative nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) nr. 1304/2013 privind FSE¹⁶.

În final, cooperarea teritorială europeană (CTE) sprijină promovarea ocupării forței de muncă durabile și de calitate, precum și a mobilității lucrătorilor, a mobilității transfrontaliere, a inițiativelor locale comune de ocupare a forței de muncă, a serviciilor de informare și consiliere și a formării comune.

CENTRUL SOCIAL DE ÎNGRIJIRE DE ZI „ZIEDUGRAVAS”

Finanțarea din FEDR și FSE a contribuit la construirea centrului social de îngrijire de zi, denumit „Ziedugravas”, în regiunea Skrīveru din Letonia. Centrul furnizează îngrijire socială temporară, precum și servicii alternative de îngrijire pentru persoanele cu dizabilități din regiune. Activitățile se concentrează pe dezvoltarea competențelor sociale, pe învățare și servicii de petrecere a timpului liber.

Finanțarea din FEDR a fost utilizată pentru reabilitarea clădirii unde își are sediul centrul. Lucrările au vizat ca centrul să devină cât mai accesibil pentru persoanele cu dizabilități, prin instalarea unui ascensor și a unei rampe la intrare, precum și a altor echipamente esențiale pentru asigurarea derulării fără obstacole a activităților cotidiene.

Finanțarea din FSE a îmbunătățit capacitatea de inserție profesională și integrarea diverselor grupuri, printre care:

- persoane cu dizabilități;
- persoane pensionate;
- familii numeroase și familii monoparentale;
- copii cu dependențe și/sau victime ale violenței;
- persoane fără o ocupație de bază și/sau competențe sociale.

În cadrul acestui proiect a fost instituit un program de reabilitare socială, care a inclus servicii de îngrijire la domiciliu. Totodată, asistenții sociali au beneficiat de formare.

Până la finele anului 2013, aproximativ 162 de persoane au folosit cu regularitate serviciile centrului. În plus, 523 de persoane au beneficiat la un anumit moment de programul îmbunătățit de reabilitare socială.

ÎNFIINTAREA A DOUĂ CENTRE DE ÎNGRIJIRE ÎN IRLANDA

Obair Community Crèche din Newmarket-on-Fergus, comitatul Clare, a beneficiat de sprijin atât din FEDR, cât și din FSE, în cadrul Programului Operațional Regional Sud și Est 2000-2006.

¹⁶ Regulamentul (UE) nr. 1304/2013 al Parlamentului European și al Consiliului.

Finanțarea a fost folosită pentru introducerea unui program de investiții de capital și pentru plata personalului. Creșa are trei încăperi destinate îngrijirii copiilor cu vârste între trei luni și șase ani. Obair Community Crèche este o organizație non-profit care oferă servicii ieftine, accesibile, sigure și de bună calitate de îngrijire a copiilor în localitatea Newmarket-on-Fergus și în zonele limitrofe.

În plus, Centrul de resurse Knockanrawley din localitatea Tipperary a beneficiat, de asemenea, de sprijin din FEDR și FSE în cadrul Programului Operațional Regional Sud și Est. Totodată, această finanțare a fost folosită pentru introducerea unui program de investiții de capital și pentru plata cheltuielilor cu personalul.

OT 8 ȘI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

Pentru un plus de valoare și de impact, ar trebui să fie dezvoltate sinergii între **programul UE pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI)** și FSE și alte programe ale UE, în special în domenii care intră sub incidența celor trei axe ale EaSI:

- modernizarea politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă prin intermediul [axei PROGRESS](#);
- mobilitatea lucrătorilor prin intermediul [axei EURES](#);
- accesul la microfinanțare și antreprenoriat social prin intermediul [axei Microfinanțare și antreprenoriat social](#).

Prin intermediul axei PROGRESS, EaSI va sprijini reformele politicilor sociale și inovările în materie de politici în domeniul pieței muncii, care vor răspunde în mod inovator la necesitățile sociale existente la nivel național. Totodată, această axă va contribui la stabilirea fezabilității inovațiilor sociale și din domeniul ocupării forței de muncă anterior reproducerii acestora la o scară mai mare. Mai multe informații se regăsesc pe [site-ul web EaSi](#).

Erasmus+ poate sprijini cursanții să dobândească aptitudinile și competențele relevante și poate facilita tranziția de la educație la piața muncii. Acesta conferă studenților, stagiariilor, angajaților și voluntarilor șansa de a sta o perioadă în străinătate și de a-și îmbunătăți competențele și capacitatea de inserție profesională.

Erasmus + urmărește:

- să îmbunătățească aptitudinile și competențele prin mobilitatea transnațională a profesorilor și studenților deopotrivă;
- să îmbunătățească cooperarea în sectoarele educației, formării și tineretului prin promovarea parteneriatelor între instituții de învățământ, organisme publice, întreprinderi și organizații de tineret;
- să sprijine reformele în materie de politici prin intermediul dezvoltării cunoștințelor, instrumentelor de transparență și recunoaștere, experimentării politicilor și susținerii diverselor organizații ale părților interesate.

► **Mai multe informații despre Erasmus+.**

Al treilea obiectiv al **programului UE în domeniul sănătății** pune accentul pe sistemele de sănătate inovatoare, eficace și durabile.

Fondurile ESI pot îmbunătăți activitățile dezvoltate în cadrul programelor **EaSI**, **Erasmus+**, precum și în cadrul **programului UE în domeniul sănătății** prin combinarea secvențială a fondurilor. Totuși, nu este posibilă combinarea fondurilor în cadrul aceluiași proiect.

Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI) contribuie la o mai bună gestionare a migrației prin faptul că oferă sprijin autorităților cu responsabilități în domeniul migrației din statele membre în conformitate cu necesitățile sociale și economice. Acesta promovează totodată integrarea eficace a resortisanților din țări terțe. Fondurile ESI pot sprijini, de asemenea, integrarea pe piața muncii a resortisanților din țări terțe.

► **Mai multe informații despre [Fondul pentru azil, migrație și integrare](#).**

4.9. OT 9: Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare

© Shutterstock

Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale este una din cele șapte inițiative emblematice ale strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Această inițiativă a fost concepută pentru a sprijini statele membre în îndeplinirea obiectivului de a scoate 20 de milioane de persoane din sărăcie și excluziune socială până în anul 2020.

Sistemele de protecție socială trebuie să combată efectele crizei economice, să promoveze incluziunea socială și să prevină sărăcia prin:

- adoptarea de strategii de incluziune;
- asigurarea unui sprijin eficient și adecvat pentru venit;
- introducerea unor modalități de combatere a sărăciei, inclusiv a sărăciei în rândul copiilor;

- asigurarea unui acces la scară largă la servicii ieftine și de bună calitate, cum ar fi servicii sociale și de sănătate, îngrijirea copilului, asigurarea unei locuințe și aprovizionarea cu energie;
- consolidarea legăturii între asistența socială și măsurile de activare prin furnizarea de servicii mai personalizate;
- creșterea ratei de utilizare a serviciilor oferite.

OT 9 ȘI FONDURILE ESI

20 % din bugetul **FSE** la nivel național este rezervat prezentului OT.

Fondul va sprijini politicile de incluziune activă pentru a asigura o coordonare mai bună între învățământ, sistemele de securitate socială și politicile privind piața muncii. Aceasta va garanta coeziunea socială pentru persoanele cele mai defavorizate și va sprijini revenirea pe piața muncii a șomerilor.

Componenta de sprijin pentru venit din cadrul strategiei de incluziune activă ar trebui să beneficieze de finanțare din FSE. Aceasta ar trebui să reprezinte doar o măsură temporară, care să deschidă calea pentru crearea de locuri de muncă. Schemele publice de ocupare a forței de muncă nu ar beneficia de sprijin decât ca măsură tranzitorie pentru dobândirea aptitudinilor, competențelor și calificărilor necesare reintegrării pe piața muncii.

Statele membre pot utiliza așa-numitele hărți ale sărăciei, atunci când elaborează și implementează strategii integrate pentru sprijinirea zonelor și grupurilor extrem de defavorizate, cum este cazul populației rome. Integrarea comunităților marginalizate ar putea include totodată dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD). În vederea creșterii eficacității acțiunilor FSE care urmăresc să îmbunătățească

accesul la servicii sociale și de sănătate ieftine, durabile și de bună calitate, fondurile ESI ar trebui să fie folosite pentru a investi în infrastructura socială și de sănătate din regiunile mai slab dezvoltate și din zonele rurale.

FEADR contribuie la prezentul OT prin plasarea accentului asupra incluziunii sociale prin intermediul acțiunilor orientate. Acestea ar putea include investiții în servicii și infrastructura de bază, cum ar fi îngrijirea copilului, e-incluziune, concepte privind dezvoltarea locală, precum și parteneriate și investiții care să implice diverse servicii sociale.

Este oferit sprijin suplimentar prin intermediul ajutorului la înființare pentru sprijinirea dezvoltării micilor ferme și menținerea fermierilor deasupra pragului de sărăcie. FEADR sprijină, de asemenea, schemele de plăți directe ale PAC, care dețin totodată un rol semnificativ în combaterea sărăciei în agricultură.

FEDR poate sprijini investițiile în infrastructurile sanitare și sociale. Aceste investiții stimulează dezvoltarea la nivel național, regional și local, reduc inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, promovează incluziunea socială prin accesul la serviciile sociale, culturale și de recreere și sprijină trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de comunități.

Această finanțare contribuie, de asemenea, la revitalizarea comunităților defavorizate. Totodată, ea este importantă pentru succesul strategiilor de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității.

În cadrul cooperării transfrontaliere, este oferit sprijin prin intermediul CTE pentru promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a diverselor forme de discriminare. Mai mult, programul transfrontalier PEACE contribuie la promovarea stabilității sociale și economice prin intermediul acțiunilor orientate către creșterea coeziunii între comunități.

TREI PROIECTE DE COMBATERE A EXCLUZIUNII SOCIALE ÎN REPUBLICA CEAHĂ

Aceste trei proiecte care urmăresc să combată excluziunea socială au fost create în localitatea Most din Republica Cehă. Toate trei se derulează în cartierul Chanov și sunt strâns interconectate. Acest cartier este celebru pentru șomajul ridicat, locuințele sub standard și infraționalitate. Dintr-o populație de 1 500 de persoane, 90 % dintre rezidenți sunt romi. Proiectele sunt următoarele:

- Un program pentru integrarea persoanelor excluse social – contribuție din FSE: 900 000 EUR.
- Un centru pentru tineret, contribuție din FEDR – 400 000 EUR.
- Un centru multifuncțional – contribuție din FEDR: 700 000 EUR.

Toate cele trei proiecte furnizează localnicilor servicii de consiliere în diverse domenii, printre care educație, ocuparea forței de muncă, viață de familie și activități de recreere.

Pe scurt, cele trei proiecte au pus la dispoziția localnicilor un spațiu unde să dobândească competențe IT, să practice sport și să studieze. Toate proiectele au stabilit legături cu oficiul pentru ocuparea forței de muncă, cu centre de formare, școli de la nivel local și organizații de formare profesională.

PROGRAMUL PRIVIND MICROREGIUNILE CU CEA MAI SLABĂ DEZVOLTARE (LDMR)

Programul LDMR este experimental și, în cazul de față, a presupus utilizarea unor diverse instrumente financiare ale UE destinate stimulării dezvoltării economice și sociale într-un număr specific de regiuni din Ungaria. O abordare teritorială a fost combinată cu o planificare bazată pe resurse, aceasta presupunând participarea comunităților și a autorităților locale care au hotărât între ele ce proiecte urmau să fie derulate în regiune, în funcție de necesități. Activitatea acestora a fost sprijinită de experți externi; cu toate acestea, puterea de decizie finală a rămas conferită microregiunilor.

FEDR și FSE au cofinanțat programul LDMR.

PROIECTUL PRIVIND ADMINISTRAREA CARTIERELOR DIN BERLIN

Datorită înființării Consiliilor cartierelor în zonele defavorizate din Berlin, rezidenții acestora au hotărât care proiecte trebuie să beneficieze de finanțare pentru îmbunătățirea condițiilor de trai locale. Strategia de intervenție Administrarea cartierelor din Berlin a fost lansată în anul 1999 de către autoritățile orașului în scopul combaterii segregării sociale și a altor aspecte sociale din anumite zone ale capitalei Germaniei reunificate. Timp de peste un deceniu, această strategie a reprezentat un instrument valoros în dezvoltarea unui „Berlin încheiat social”.

Aspecte precum șomajul, dependența de ajutoarele de stat și o lipsă de integrare socială și etnică au fost vizibil neglijate în spațiul public.

Obiectivul programului „Administrarea cartierelor din Berlin” (NMB – Neighbourhood Management Berlin), care beneficiază de sprijin din partea UE, a fost acela de a schimba această situație și de a crea cartiere ale solidarității, cu șanse egale de dezvoltare pentru cartier și rezidenții acestuia.

Partenerii cheie în cadrul proiectului au fost localnicii, care au colaborat cu Direcția de consiliere privind dezvoltarea urbană și mediul din Berlin, cu cartierele locale și cu echipele de administrare a cartierelor. Organismele locale, printre care asociațiile de locatari, școlile, întreprinderile și centrele comunitare, au deținut la rândul lor un rol esențial.

OT 9 ȘI ALTE PROGRAME ALE UE

Axa PROGRESS și axa Microfinanțare și antreprenoriat social din cadrul programului **EaSI** au o importanță deosebită pentru OT 9.

De asemenea, o serie de obiective din cadrul **programului UE în domeniul sănătății** sunt considerate esențiale, printre care se numără:

- Obiectivul 1: Promovarea sănătății, prevenirea bolilor și favorizarea dezvoltării unor medii propice pentru un stil de viață sănătos, ținând cont de principiul „sănătate în toate politicile”.
- Obiectivul 3: Aportul la dezvoltarea unor sisteme de sănătate inovatoare, eficiente și durabile.
- Obiectivul 4: Facilitarea accesului la asistență medicală mai bună și mai sigură pentru cetățenii UE.

În cazul acestor programe, nu este posibilă combinarea fondurilor în cadrul aceluiași proiect sau aceleiași acțiuni, însă pot fi elaborate proiecte paralele sau secvențiale.

4.10. OT 10: Investiții în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții

OT 10 ȘI FONDURILE ESI

Investițiile din cadrul **FSE** trebuie:

- să sprijine accesul egal la un învățământ de calitate la toate nivelurile;
- să restructureze și să modernizeze procesele;
- să asigure o corespondență mai bună între competențele disponibile și cererea de pe piața muncii;
- să pregătească sistemele de învățământ pentru tranziția la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon;
- Investițiile de succes necesită parteneriate între învățământul superior, sectorul educației și formării profesionale (EFP), cercetare și întreprinderi și piața muncii.

FEADR contribuie la acest OT prin:

- sprijinirea acțiunilor de formare profesională și dobândire de competențe, cum ar fi cursuri de formare, ateliere de lucru și coaching;
- activități de prezentare a finanțării și acțiuni de informare în beneficiul persoanelor care activează în sectoarele agricol, alimentar și silvic, al administratorilor de terenuri și al IMM-urilor din zonele rurale;
- schimburi pe termen scurt privind gestionarea fermelor și a pădurilor, precum și vizitarea fermelor și a pădurilor;
- finanțarea de servicii de consiliere pentru IMM-uri și instituții de învățământ din zonele rurale.

FEDR poate contribui la dezvoltarea infrastructurilor de educație și de formare. Totodată, educația, instruirea și formarea profesională în vederea dobândirii de competențe, precum și învățarea pe tot parcursul vieții pot beneficia de investiții

prin intermediul programelor de cooperare teritorială europeană.

OT 10 SI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA) din cadrul programului Orizont 2020 pot sprijini ocuparea forței de muncă în sectorul de cercetare, precum și mobilitatea forței de muncă pentru cercetători. Acțiunile ar trebui să se coordoneze cu investiții FSE în acest domeniu.

FSE poate fi utilizat și pentru a suplimenta finanțarea alocată la nivel național sau regional prin programul **Erasmus+** studenților/stagiarilor/ucenicilor care efectuează un stagiu în străinătate (AC1). Granturile Erasmus+ sunt concepute să acopere o anumită gamă de cheltuieli, cum ar fi cheltuielile de transport și de trai, cărți și echipamente. FSE nu poate fi utilizat pentru a suplimenta granturile alocate beneficiarilor individuali care primesc deja granturi Erasmus+. Totuși, FSE poate fi utilizat pentru a finanța așa-numiții participanți Erasmus+ cu „mobilitate zero în UE”, care nu beneficiază de granturi Erasmus+, însă frecventează cursurile instituțiilor înscrise în acest program, care primesc fonduri de gestionare.

Totodată, FSE ar putea fi folosit pentru finanțarea activităților pregătitoare, complementare sau conexe din instituțiile partenere care participă la programul Erasmus+ în cadrul **parteneriatelor strategice/alianțelor cunoașterii/alianțelor pentru competențe sectoriale** (AC2). FSE ar putea fi utilizat pentru a îmbunătăți activitățile dezvoltate inițial în cadrul sprijinului pentru politicile Erasmus+ (AC3).

În oricare dintre aceste scenarii, finanțarea ar trebui să se producă în mod secvențial, în paralel sau ca o alternativă. Nu este posibilă combinarea fondurilor în cadrul aceluiași proiect.

Al treilea obiectiv al **programului UE în domeniul sănătății**, axat pe sisteme de sănătate inovatoare, eficiente și durabile, include acțiuni în materie de educație și formare a personalului medical.

4.11. OT 11: Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă

Calitatea administrației publice are un impact direct asupra mediului economic și, prin urmare, este esențial ca productivitatea, competitivitatea și creșterea să fie stimulate. Modernizarea instituțiilor publice s-a numărat astfel printre prioritățile cheie ale UE în sensul implementării cu succes a strategiei Europa 2020.

Consolidarea capacității instituționale în administrație și justiție este sprijinită din FSE și FEDR, în scopul creării unor instituții:

- stabile și predictibile;
- suficient de flexibile pentru a reacționa în fața nenumăratelor provocări societale;
- deschise dialogului cu publicul;
- capabile să instituie noi soluții de politică și să furnizeze servicii mai bune.

Investițiile în capitalul uman din sectorul public vizează eficientizarea proceselor organizaționale, modernizarea gestionării și sporirea motivării și a competențelor funcționarilor publici și magistraților.

OT 11 SI FONDURILE ESI

Sprijinul din **FSE** trebuie să pună accentul pe reformele orizontale pentru promovarea bunei guvernante. Printre acțiunile cheie se numără:

- dezvoltarea de competențe la toate nivelurile ierarhiei profesionale;
- modernizarea și optimizarea proceselor interne din cadrul instituțiilor și serviciilor publice;

- îmbunătățirea elaborării și implementării politicilor;
- îmbunătățirea interacțiunii dintre instituții și părțile interesate;
- îmbunătățirea furnizării și a calității serviciilor;
- dezvoltarea structurilor organizaționale corespunzătoare;
- crearea de strategii și politici în domeniul resurselor umane;
- dezvoltarea de resurse informaționale și tehnice.

Acest tip de sprijin va fi posibil doar în cazul statelor membre cu cel puțin o regiune mai slab dezvoltată sau în statele membre care sunt eligibile pentru asistență din Fondul de coeziune.

În plus, FSE va sprijini consolidarea capacității la nivelul tuturor tipurilor de regiuni prin:

- îmbunătățirea capacității părților interesate, cum ar fi partenerii sociali și organizațiile neguvernamentale;
- dezvoltarea de pacturi sectoriale și teritoriale în materie de ocupare a forței de muncă, incluziune socială, sănătate și educație la toate nivelurile teritoriale.

Instituțiile publice, partenerii sociali și alte organizații neguvernamentale vor dispune de sprijin din **FEDR** și **FC** pentru:

- consolidarea capacității instituționale și a eficienței administrațiilor și serviciilor publice în legătură cu implementarea FEDR și FC;
- sprijinirea și suplimentarea acțiunilor FSE, inclusiv, acolo unde este necesar, furnizarea de echipamente și infrastructură pentru a sprijini modernizarea serviciilor publice în domenii precum ocuparea forței de muncă, educație, sănătate, politici sociale și vamă;

- capacitatea administrativă în ceea ce privește cooperarea teritorială europeană (exclusiv FEDR).

OT 11 ȘI ALTE INSTRUMENTE ALE UE

Programul Justiție¹⁷ promovează cooperarea judiciară în materie civilă și penală, sprijină formarea judecătorilor, procurorilor și a altor specialiști în drept și sprijină acțiunile UE de combatere a drogurilor. Programul contribuie la asigurarea accesului cetățenilor și întreprinderilor din Europa la justiție.

Programul este implementat prin activități analitice, prin elaborarea de ghiduri și rapoarte, conferințe, activități de formare, diverse forme de învățare și cooperare reciprocă, precum și prin dezvoltarea și întreținerea de sisteme și instrumente, inclusiv dezvoltarea în continuare a portalului european e-justiție. Bugetul programului este de 378 milioane EUR.

Programul este gestionat de Comisia Europeană prin intermediul cererilor de propuneri. Participarea este deschisă oricăror organisme și persoane juridice. Organismele orientate către obținerea de profit pot candida alături de organizații publice sau nonprofit.

► **Mai multe informații despre programul Justiție.**

Programul Drepturi, egalitate și cetățenie promovează și protejează drepturile și libertățile specifice ale omului care decurg din legislația UE. Acest program promovează egalitatea de șanse între femei și bărbați, combate toate formele de discriminare și luptă împotriva rasismului. Mai mult, acesta urmărește să asigure aplicarea eficace și coerentă a instrumentelor și politicilor legislative ale UE în statele membre, promovând cooperarea transfrontalieră și schimbul de cunoștințe.

Printre activitățile anexe se vor număra activități analitice, conferințe, activități de formare, diverse forme de învățare și cooperare reciprocă, precum și sprijin pentru ONG-uri în ceea ce privește implementarea acțiunilor cu valoare adăugată la nivel european și sprijin pentru statele membre în sensul implementării instrumentelor și politicilor europene. Bugetul acestui program este de 439 milioane EUR.

Programul este gestionat de Comisia Europeană prin intermediul cererilor de propuneri. Participarea în cadrul programului este deschisă oricăror organisme și persoane juridice. Organismele orientate către obținerea de profit pot candida alături de organizații publice sau nonprofit.

► **Mai multe informații despre programul Drepturi, egalitate și cetățenie.**

Programul Europa pentru cetățeni¹⁸ urmărește să promoveze înțelegerea de către cetățeni a Uniunii, a istoriei și a diversității acesteia. Acest program pune accentul pe cetățenia europeană și vizează îmbunătățirea condițiilor de participare civică și democratică prin consolidarea înțelegerii de către cetățeni a procesului decizional la nivelul UE și promovarea oportunităților. Bugetul total al programului este de 185 milioane EUR.

Programul este gestionat de Comisia Europeană, prin intermediul Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură. Orice parte interesată care promovează cetățenia și integrarea europeană se poate înscrie în cadrul cererilor de propuneri, în special autorități locale și regionale, comitete de „înfrățire”, organizații ale societății civile etc.

¹⁷ [Regulamentul \(UE\) nr. 1382/2013](#)

¹⁸ [Regulamentul \(UE\) nr. 390/2014](#)

► **Mai multe informații despre** [programul Europa pentru cetățeni](#).

Programul Hercule III¹⁹ combate fraudă și orice alte activități ilicite care aduc atingere intereselor financiare ale UE, inclusiv lupta împotriva contrabandei și contrafacerii de țigări. Acest program contribuie la intensificarea cooperării și a coordonării transnaționale la nivelul UE între autoritățile statelor membre, Comisie și OLAF. Programul furnizează asistență tehnică autorităților din statele membre în vederea consolidării capacității operaționale și de investigație a acestora. Sunt finanțate totodată activități de formare, conferințe și seminarii pentru îmbunătățirea competențelor specialiștilor în aplicarea legii, precum și pentru înlesnirea schimbului de cunoștințe și celor mai bune practici.

► **Mai multe informații despre** [programul Hercule III](#).

Fondul pentru securitate internă a fost instituit în vederea consolidării cooperării polițienești și combaterii crimei organizate. Printre principalele priorități ale fondului se numără consolidarea capacităților naționale de combatere a corupției, protejarea economiei împotriva infiltrărilor de natură infracțională și reducerea stimulentele financiare prin sechestrarea, înghețarea și confiscarea bunurilor obținute din activități infracționale. Principalele grupuri țintă ale fondului sunt serviciile de asigurare a aplicării legii și alte servicii de securitate.

► **Mai multe informații despre** [Fondul pentru securitate internă](#).

Programul Pericles²⁰ finanțează programele de schimb, asistență și formare profesională din cadrul autorităților, băncilor și altor organisme implicate în combaterea falsificării monedei euro – atât în zona euro, cât și în țările UE din afara zonei euro. Obiectivul programului este acela de a proteja mai bine bancnotele și monedele euro în Europa și la nivel global, prin asigurarea unui efect uniform al măsurilor împotriva falsificării la nivelul întregii UE, respectând totodată tradițiile naționale diferite și îmbunătățind cooperarea dintre autorități. Bugetul total disponibil pentru acest program în perioada actualului cadru financiar multianual este de 7,3 milioane EUR și este implementat în baza programelor de activitate anuale.

► **Mai multe informații despre** [programul Pericles](#).

19 Regulamentul (UE) nr. 250/2014 – JO L84, 20.3.2014, p. 6.

20 Regulamentul (UE) nr. 331/2014 – JO L 103, 05.04.2014

5. ALTE INFORMAȚII UTILE

5.1. Lista de verificare online pentru beneficiari

O listă de verificare este disponibilă online pentru a permite restrângerea numărului de fonduri UE care ar putea fi disponibile pentru diverse tipuri de investiții și categorii de beneficiari.

5.2. Vizibilitatea finanțării UE

Beneficiarii fondurilor UE sunt obligați să menționeze finanțarea UE în comunicările lor. În acest sens, beneficiarii trebuie să includă emblema UE și un text adecvat care să evidențieze natura finanțării.

[Orientarea](#) intitulată „Utilizarea emblemei UE în contextul programelor UE: Orientări pentru beneficiari și alte părți terțe” explică întregul proces și este disponibilă în toate limbile UE.

5.3. Finanțarea UE și Carta drepturilor fundamentale

Operațiunile sprijinite din fondurile UE trebuie să respecte legislația UE și normele naționale relevante. Vastul catalog al legislației relevante aplicabile a Uniunii include, între altele, Carta drepturilor fundamentale, care este obligatorie de la data adoptării Tratatului de la Lisabona.

Aceasta se aplică tuturor statelor membre în orice situație de punere în aplicare a legislației UE. Prin urmare, este important ca beneficiarii să asigure respectarea deplină a Cartei drepturilor fundamentale în derularea proiectelor lor.²¹

21 Mai multe informații despre [Carta drepturilor fundamentale](#), iar [textul Cartei](#) poate fi consultat în întregime pe site-ul web al Comisiei. Un instrument online util care permite utilizatorilor să acceseze informații cu privire la drepturile fundamentale în UE și în statele membre este [Charterpedia](#) a Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene.

6. GLOSAR

AC	Acțiune cheie
AM	Autoritate de management
AP	Acord de parteneriat
BEI	Banca Europeană de Investiții
C&D	cercetare și dezvoltare
C&I	cercetare și inovare
CCI	Comunitate de cunoaștere și inovare
CEC	Consiliul European pentru Cercetare
CLLD	Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (Community-Led Local Development)
COSME	Competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises)
CTE	Cooperarea teritorială europeană
DG	Direcție Generală
EACEA	Agencia Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency)
EaSI	Programul Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (Employment and Social Innovation programme)
EASME	Agencia Executivă pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises)
EEN	Rețeaua întreprinderilor europene (Enterprise Europe Network)
EFG	Mecanismul de capitaluri proprii pentru creștere (Equity Facility for Growth)
EFP	Educație și formare profesională
EIT	Institutul European de Inovare și Tehnologie (European Institute of Innovation and Technology)
EUR	euro
EURES	Rețeaua de servicii europene pentru ocuparea forței de muncă (European Employment Services, the European jobs network)
FAMI	Fondul pentru azil, migrație și integrare
FC	Fondul de coeziune
FEADR	Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală
FEDR	Fondul european de dezvoltare regională
FEI	Fondul European de Investiții
FEPAM	Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime
FNS	Sistemul de notificare a fraudelor (Fraud Notification System)
Fondurile ESI	Fondurile structurale și de investiții europene
FP7	Al șaptelea program cadru pentru cercetare (Seventh Framework Programme)
FSE	Fondul social european
FSUE	Fondul de solidaritate al Uniunii Europene
GAL	Grup de acțiune locală

H2020	Orizont 2020
HTA	Evaluarea tehnologiei medicale (Health Technology Assessment)
IMM	întreprindere mică și mijlocie
INEA	Agenția Executivă pentru Inovare și Rețele (Innovation and Network Executive Agency)
IPA	Instrumentul de asistență pentru preaderare (Instrument for Pre-Accession Assistance)
ITI	Investiții teritoriale integrate
LEITs	Poziția de lider în domeniul tehnologiilor generice și industriale (Leadership in Enabling and Industrial Technologies)
LGF	Mecanismul de garantare a împrumuturilor (Loan Guarantee Facility)
LIFE	Instrumentul financiar pentru mediu (L'Instrument Financier pour l'Environnement)
MERIKA	Accelerator de inovații și cunoștințe în materie de cercetare în domeniul energiei marine (Marine Energy Research Innovation and Knowledge Accelerator)
MIE	Mecanismul pentru interconectarea Europei
MSCA	Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (Marie Skłodowska-Curie actions)
NCFE	Mecanismul de finanțare a capitalului natural (Natural Capital Financing Financial instrument)
OLAF	Oficiul European de Luptă Antifraudă
ONG	organizație neguvernamentală
OT	Obiectiv tematic
PAC	Politica agricolă comună
PCN	Puncte de contact naționale
PDR	Program de dezvoltare rurală
PEACE	Programul UE pentru pace și reconciliere în Irlanda de Nord și în comitatele limitrofe ale Irlandei
PO	Program operațional
TEN-T	Rețeaua transeuropeană de transport
TIC	tehnologiile informației și comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană
VNB	Venitul național brut

Comisia Europeană

Ghid pentru beneficiarii fondurilor structurale și de investiții europene
și ai instrumentelor UE conexe

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene

2014 — 58 pp. — 21.0 x 29.7 cm

ISBN 978-92-79-46062-3

doi:10.2776/433078

CUM VĂ PUTEȚI PROCURA PUBLICAȚIILE UNIUNII EUROPENE

Publicații gratuite:

- prin intermediul EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- la sediile reprezentanțelor sau delegațiilor Uniunii Europene. Puteți obține datele de contact ale acestora pe internet (<http://ec.europa.eu>) sau trimițând un fax la numărul +352 2929-42758.

Publicații contra cost:

- prin intermediul EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Abonamente contra cost (de exemplu, seriile anuale ale *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* și culegerile de jurisprudență ale Curții de Justiție a Uniunii Europene):

- prin intermediul agenților de vânzări ai Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene (http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm).

